

Verslag van onderzoek naar nevenwerkzaamheden en nevenbelangen van prof. dr. D. Kochenov en de rol van de Rijksuniversiteit Groningen daarbij

Onderzoekscommissie Van Keulen

29 april 2020

Inhoudsopgave

Executive summary	4
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding voor en vormgeving van het onderzoek	9
1.2 Onderzoeksvragen	9
1.3 Beschrijving normenkader	10
1.4 Onderzoeksaanpak	10
1.5 Leeswijzer rapport	12
2. Academische loopbaan van de heer Kochenov	13
2.1 Beschrijving loopbaan en positie binnen faculteit	13
2.2 Invulling academische loopbaan	14
3. Werkzaamheden van de heer Kochenov voor derden	16
3.1 Activiteiten voor de Maltese overheid en gelieerde organisaties	16
3.1.1 Context van de activiteiten van de heer Kochenov voor de Maltese overheid	16
3.1.2 Opdracht 1 (2014)	17
3.1.3 Opdracht 2 (2017-2018)	18
3.1.4 Opdracht 3 (2018-2019)	18
3.1.5 Maltese minister-president	19
3.2 Activiteiten voor de Investment Migration Council	19
3.3 Activiteiten voor Henley & Partners en de Quality of Nationality Index	20
3.4 Overige activiteiten voor derden	21
3.5 Verloop contacten tussen de heer Kochenov, zijn leidinggevende en het Faculteitsbestuur over zijn (neven) werkzaamheden	22
4. Analyse en beoordeling	27
4.1 Inleiding	27
4.2 De context van nevenwerkzaamheden binnen de universiteit	27
4.3 Welke werkzaamheden zijn nevenwerkzaamheden?	27
4.3.1 De relevante regelgeving	27
4.3.2 Nadere analyse en discussie	28
4.3.3 Bevindingen commissie	29
4.4 Procedures bij de RUG over nevenwerkzaamheden	30
4.4.1 De relevante regelgeving	30
4.4.2 Nadere analyse en discussie	31
4.4.3 Bevindingen commissie	34
4.5 Inkomsten uit (neven)werkzaamheden	35
4.5.1 Relevante regelgeving	35

4.5.2	Nadere analyse en discussie	36
4.5.3	Bevindingen commissie	37
4.6	Overige aandachtspunten	38
4.6.1	Gebruik faciliteiten RUG	38
4.6.2	Inzet andere medewerkers	38
4.6.3	Belangenverstrengeling	38
4.6.4	Paradise Papers	39
4.6.5	Beïnvloeding academisch werk en reputatie RUG	39
4.7	Nevenbelangen	40
5.	Conclusies	41

Bijlagen.

Executive summary

Aanleiding voor en vormgeving van het onderzoek

Het programma Nieuwsuur heeft eind september 2019 televisieafleveringen uitgezonden over de "handel in paspoorten op Malta". In deze uitzendingen wordt ook aandacht besteed aan de rol van prof. dr. D. Kochenov (hierna: de heer Kochenov), hoogleraar Constitutioneel Recht en Burgerschap bij de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Groningen (hierna: RUG). Daarnaast zijn hierover tien artikelen geplaatst op de website van de NOS en twee artikelen in dagbladen. Op basis van de uitzendingen en artikelen is de indruk gewekt dat de heer Kochenov betrokken is geweest bij "de handel in paspoorten op Malta".

Door deze uitzendingen is het beeld ontstaan dat de heer Kochenov verschillende activiteiten heeft verricht en functies heeft (gehad) die een relatie hebben met investment migration en naturalisatieprocessen, in het bijzonder het naturalisatieproces op Malta. Er zijn in het najaar van 2019 verschillende Kamervragen gesteld aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Buitenlandse Zaken over de activiteiten van de heer Kochenov.

Het College van Bestuur van de RUG heeft besloten een extern onderzoek te laten uitvoeren. Het College van Bestuur heeft voor het onderzoek een externe onafhankelijke onderzoeksleider aangesteld, mr. H.J. van Keulen. De onderzoeksleider is voor zijn werkzaamheden ondersteund door Berenschot. De onderzoekers van Berenschot hebben de werkzaamheden verricht in opdracht van de onderzoeksleider. Gezamenlijk vormen de onderzoeksleider en de Berenschotonderzoekers de commissie.

Onderzoeksvragen

Doel van het onderzoek is om duidelijkheid te creëren over de nevenwerkzaamheden en/of nevenbelangen van de heer Kochenov en de eventuele (schijn van) belangenverstremgeling hiervan met zijn werk als hoogleraar bij de RUG. Hiernaast is in dit kader het doel van het onderzoek inzicht te bieden in het functioneren van de procedures bij RUG. Meer specifiek luiden de onderzoeksvragen als volgt:

1. Welke nevenwerkzaamheden heeft de heer Kochenov wanneer (gehad)? Zijn deze conform de (toen) geldende regelingen gemeld en openbaar gemaakt en is er toestemming voor gegeven? Welke bedragen heeft hij ontvangen dan wel welke andere (financiële) transacties hebben plaatsgevonden? Hoe zijn deze bedragen opgebouwd (bijvoorbeeld onkostenvergoeding, beloning voor de geleverde prestaties)? Zijn deze werkzaamheden in de tijd van de RUG of in eigen tijd verricht? Heeft hij voor de uitoefening van zijn nevenwerkzaamheden gebruik gemaakt van faciliteiten van de RUG? Heeft hij hierbij andere medewerkers van de RUG ingezet en hoe is dat verlopen?
2. In hoeverre voldoen de huidige procedures bij de RUG voor het vragen/verlenen van toestemming voor het verrichten van nevenwerkzaamheden?
3. Is er bij de uitoefening van de nevenwerkzaamheden en/of nevenbelangen sprake geweest van (de schijn van) belangenverstremgeling? Is hij bijvoorbeeld eenduidig en consistent geweest in de presentatie naar buiten toe? Zijn er aanwijzingen dat de heer Kochenov bij de uitoefening van de nevenwerkzaamheden en/of nevenbelangen zich heeft laten beïnvloeden in zijn academische werk waardoor hij de academische onafhankelijkheid en objectiviteit heeft geschaad?
4. Welke nevenbelangen heeft de heer Kochenov wanneer (gehad) en zo ja voldoen deze aan de geldende regelgeving? In hoeverre voldoen de huidige procedures bij de RUG voor het vragen/verlenen van toestemming voor nevenbelangen?

Conclusies

In de pers is de indruk ontstaan dat de heer Kochenov betrokken is geweest bij “de handel in paspoorten op Malta”. De commissie concludeert hierover het volgende. De heer Kochenov heeft geen adviezen gegeven over of individuen wel of geen Maltees paspoort kunnen krijgen. Zijn adviezen gingen uitsluitend over enkele onderdelen van het Maltese systeem van het Malta’s Individual Investor Programme mede in relatie tot EU-regelgeving. Wel vinden de activiteiten van de heer Kochenov voor de Maltese overheid plaats in een politiek gevoelige context tussen de Europese Commissie en Europees Parlement en verschillende lidstaten waaronder Malta. Hierdoor heeft de heer Kochenov volgens de commissie een zeker risico genomen. De vraag is wel of de heer Kochenov in 2014 had kunnen voorzien wat er later in 2018 en 2019 allemaal is gebeurd rondom dit dossier op Malta.

Wat betreft de specifieke onderzoeksvragen is de vraag beantwoord *wanneer er sprake is van nevenwerkzaamheden en of dit bij de heer Kochenov het geval is geweest*. De conclusies luiden als volgt:

- Wat betreft het bepalen van wat nevenwerkzaamheden zijn, hebben de heer Kochenov en zijn afdelingshoofd onterecht geoordeeld aan de hand van het onderscheid tussen wel of geen structurele werkzaamheden. Dit onderscheid wordt niet gebruikt in de definities in de vigerende regelgeving. Ook de door het Faculteitsbestuur gehanteerde criterium van het al dan niet betaald worden en het wel of niet in werktijd van de RUG uitvoeren van werkzaamheden zijn in de vigerende regelgeving niet bepalend of een activiteit een nevenwerkzaamheid is.
- De commissie vindt dat zowel het oude criterium ‘wel of niet binnen de universitaire functie’ (tot 2017) als het thans geldende criterium ‘wel of niet binnen de opgedragen taak’ (na 2017) door de RUG niet heel scherp zijn uitgewerkt. Een regeling voor het bepalen wat nevenwerkzaamheden zijn, kan echter nooit uitputtend zijn.
- De commissie vindt dat het geven van lezingen aan vakgenoten of voor een breder publiek passen binnen de opgedragen taak en dus geen nevenwerkzaamheden zijn. Volgens de commissie geldt dit ook voor de werkzaamheden van de heer Kochenov voor het academische programma van IMC.
- De volgende werkzaamheden zijn volgens de commissie te beschouwen als nevenwerkzaamheden: de meeste werkzaamheden voor Malta, het voorzitterschap van IMC inclusief zijn bestuursfunctie bij IMC Services Limited, het lidmaatschap van de adviesraad van Henley & Partners, werkzaamheden voor Henley Estates Russia CIS LTD, de werkzaamheden voor Everaert Advocaten en voor Frendo Advisory en het optreden als moderator in Moskou voor de lancering van het Maltese programma.
Volgens de commissie zijn dit nevenwerkzaamheden omdat het gaat om inhoudelijke werkzaamheden die niet per definitie puur wetenschappelijk zijn, om advieswerkzaamheden voor een derde partij en werkzaamheden die in de aard van de zaak niet behoren tot een functie als wetenschapper zoals bestuurlijk werk, zitting nemen in adviescommissies of tegen betaling werkzaamheden uitvoeren.

In de tweede plaats is de vraag beantwoord in hoeverre *de huidige procedures bij de RUG* voor het vragen/verlenen van toestemming voor het verrichten van nevenwerkzaamheden en nevenbelangen zijn toegepast en hebben voldaan. De conclusies luiden als volgt:

- Juist omdat een regeling voor het bepalen wat nevenwerkzaamheden zijn niet uitputtend kan zijn, is van belang dat betrokkenen (medewerker, afdelingshoofd en Faculteitsbestuur) met elkaar een zorgvuldig proces doorlopen om tot een oordeel te komen of een activiteit een nevenwerkzaamheid is en wat te doen.

- De commissie heeft geconstateerd dat de heer Kochenov wel zijn werkzaamheden en eventuele nevenwerkzaamheden met zijn leidinggevende heeft besproken maar tot najaar 2018 niet met het Faculteitsbestuur.
- De commissie constateert dat zowel de heer Kochenov als zijn leidinggevende op geen enkel moment hebben besproken dat bepaalde werkzaamheden wel eens nevenwerkzaamheden zouden kunnen zijn en dat deze minstens een gesprek met het Faculteitsbestuur waard zouden zijn geweest. De heer Kochenov en het afdelingshoofd hebben daarmee zelf de afweging gemaakt of activiteiten wel of geen nevenwerkzaamheden zijn, die in de regelgeving was voorbehouden aan het Faculteitsbestuur.
- De commissie constateert dat binnen de faculteit onvoldoende sprake is geweest van een zorgvuldig proces en dat daardoor de afweging door het Faculteitsbestuur niet voor aanvang van de nevenwerkzaamheden heeft plaatsgevonden.
- De heer Kochenov heeft tot augustus 2018 geen enkele melding gedaan van nevenwerkzaamheden. Dit omdat er in zijn ogen (en die van zijn leidinggevende) geen reden voor was omdat het geen nevenwerkzaamheden waren.
- Alle betrokkenen hebben in het proces steken laten vallen:
 - De heer Kochenov heeft volgens de regelingen een eigen verantwoordelijkheid voor het melden van nevenwerkzaamheden dan wel op zijn minst bij twijfel dit zelf ter sprake te brengen bij zijn leidinggevende en/of Faculteitsbestuur. Dit heeft hij niet gedaan. De heer Kochenov is overigens in het algemeen wel transparant geweest en hij heeft zijn activiteiten wél vermeld op zijn eigen website en op zijn Medewerkerspagina.
 - Het afdelingshoofd was op de hoogte van de activiteiten van de heer Kochenov, maar heeft de heer Kochenov onvoldoende aangesproken op eventuele nevenwerkzaamheden dan wel deze in de jaarlijkse R&O-gesprekken ter sprake gebracht.
 - Het Faculteitsbestuur komt in het najaar van 2018 in actie maar is aanvankelijk terughoudend met eventuele verdere stappen en slordig in de uitvoering.

In de derde plaats is de vraag beantwoord of *er inkomsten zijn genoten uit de (neven)werkzaamheden*. De commissie heeft vastgesteld dat er de volgende routes zijn van betaling:

- De heer Kochenov stuurt een rekening vanuit de Rechtenfaculteit van de RUG en vraagt de bedragen over te maken naar de Stichting Bevordering Europees en Economisch Recht. Het doel van de stichting is dat met de verdiensten binnen de vakgroep geïnvesteerd kan worden in bijvoorbeeld buitenlandse reizen, onderzoeksprojecten of het aanstellen van promovendi (totaal € 18.000). De heer Kochenov kan niet zelfstandig beschikken over deze gelden.
- De heer Kochenov stuurt een rekening vanuit zijn eenmanszaak Kochenov.eu en vraagt het geld over te maken naar zijn eigen bankrekening. Op 26 oktober 2016 heeft de heer Kochenov namelijk de eenmanszaak genaamd Kochenov.eu ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. De heer Kochenov ontvangt op basis van de informatie die aan de commissie is verstrekt, voor ruim € 36.000 aan honoraria. Ruim driekwart hiervan is voor zijn werkzaamheden voor Malta.
- De heer Kochenov krijgt een vergoeding aangeboden voor zijn werkzaamheden en hij laat deze gelden overmaken naar zijn privérekening (totaal – voor zover de commissie bekend - ruim € 1.500).

Verder concludeert de commissie:

- De commissie vindt de handelwijze van de heer Kochenov wat betreft de betaling voor zijn werkzaamheden naar zijn eigen rekening niet in lijn met wat sinds 2011 in de cao staat en dat hij daarmee sinds 2017 ook niet overeenkomstig de Gedragscode Integriteit van de RUG (waarin verwezen wordt naar de cao) heeft gehandeld. Hij heeft vergoedingen en beloningen aangeboden gekregen en aanvaard. Ook kan worden gesteld dat hij om vergoedingen en beloningen heeft verzocht.

- De commissie meent dat het ontvangen van gelden op een privérekening naast het salaris voor het reguliere werk en buiten medeweten van de RUG en zonder toestemming niet legitiem is, te meer gegeven de opvatting van de heer Kochenov dat hij in het geheel geen nevenwerkzaamheden verricht. Het al dan niet opnemen van vakantiedagen doet hier niets aan af.
- De commissie stelt vast dat de heer Kochenov enkele keren vakantiedagen heeft opgenomen om werkzaamheden te verrichten voor derden. Hij heeft verklaard in de meeste gevallen deze werkzaamheden in eigen tijd (weekend en avonden) te hebben uitgevoerd.
- De commissie vindt dat het afdelingshoofd en de heer Kochenov alerter hadden moeten zijn over de neveninkomsten van de heer Kochenov mede in het licht van wat in de cao staat. De commissie heeft de indruk dat eventuele neveninkomsten nooit zijn besproken terwijl daar wel aanleiding toe was.

In de vierde plaats zijn er enkele *specifieke aandachtspunten* aan de orde geweest. De commissie concludeert:

- De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de heer Kochenov zonder toestemming de faciliteiten van de RUG heeft gebruikt bij zijn activiteiten voor derden.
- De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de heer Kochenov in de Paradise Papers wordt genoemd, al dan niet in verband met een bedrijf. Niet de heer Kochenov maar het bedrijf waar hij bestuurder van was wordt in de Paradise Papers genoemd. Dit is een gevolg van het feit dat alle Maltese bedrijven in deze papers zijn opgenomen.
- De commissie heeft geen aanwijzingen dat de heer Kochenov zich heeft laten beïnvloeden in zijn academische werk vanwege betalingen op zijn privérekening. De commissie heeft echter inzake de werkzaamheden voor Malta voor een groot deel geen inzicht kunnen krijgen in de inhoudelijke resultaten van de werkzaamheden van de heer Kochenov vanwege de vertrouwelijkheid opgelegd door de Maltese autoriteiten en weet dus niet of zijn onafhankelijkheid en objectiviteit is beïnvloed. De commissie heeft wat betreft de werkzaamheden voor IMC en Henley & Partners geen aanwijzingen kunnen vinden van beïnvloeding van zijn academische onafhankelijkheid en objectiviteit.
- Volgens de commissie is sprake van een verstrengeling van belangen, hetgeen blijkt uit het feit dat de heer Kochenov zijn functie bij de RUG gebruikt heeft om van derden gelden op zijn privérekening te ontvangen. Ook het vragen van een hoger dagtarief duidt op het opkomen voor een privébelang te weten het genereren van privé-inkomsten.
- In de meeste gevallen is duidelijk in de presentaties naar buiten toe dat de heer Kochenov wetenschapper is en in veel gevallen dat hij verbonden is aan de RUG. Ook als lid van de delegatie van de Maltese overheid richting de EU was hij één van de buitenlandse (wetenschappelijk) experts.
- De commissie concludeert dat de heer Kochenov de reputatie van de RUG heeft geschaad:
 - door zijn nevenwerkzaamheden niet volgens de regels te melden, heeft hij de universiteit een oordeel onthouden over het mogelijk via deze functies schaden van de reputatie van de werkgever
 - door toch een bijeenkomst van Henley & Partners te bezoeken terwijl dit door het Faculteitsbestuur ten zeerste was ontraden. Later is dit bezoek in de pers openbaar gemaakt en heeft dit opnieuw geleid tot Kamervragen.
 - door het nemen van een zeker risico met zijn werkzaamheden voor Malta op een politiek gevoelig dossier.

In de laatste plaats is de vraag beantwoord *welke nevenbelangen* de heer Kochenov wanneer heeft (gehad) en zo ja of deze voldoen aan de geldende regelgeving.

- Op basis van de verstrekte en verzamelde informatie heeft de commissie geen feiten en omstandigheden kunnen vaststellen dat de heer Kochenov enig financieel belang had in een niet beursgenoteerde onderneming die al dan niet een relatie had met de RUG. Eventuele nevenbelangen zijn nooit onderwerp van

gesprek geweest tussen de heer Kochenov en zijn afdelingshoofd en/of het Faculteitsbestuur. Dit was ook niet aan de orde.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding voor en vormgeving van het onderzoek

Het programma Nieuwsuur heeft eind september 2019 televisieafleveringen uitgezonden over de "handel in paspoorten op Malta".¹ In deze uitzendingen wordt ook aandacht besteed aan de rol van prof. dr. D. Kochenov (hierna: de heer Kochenov), hoogleraar Constitutioneel Recht en Burgerschap bij de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Groningen (hierna: RUG). Daarnaast zijn hierover tien artikelen geplaatst op de website van de NOS² en twee artikelen in dagbladen. Op basis van de uitzendingen en artikelen is de indruk gewekt dat de heer Kochenov betrokken is geweest bij "de handel in paspoorten op Malta".

Door deze uitzendingen is het beeld ontstaan dat de heer Kochenov verschillende activiteiten heeft verricht en functies heeft (gehad) die een relatie hebben met investment migration en naturalisatieprocessen, in het bijzonder het naturalisatieproces op Malta. Er zijn in het najaar van 2019 verschillende Kamervragen gesteld aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Buitenlandse Zaken over de activiteiten van de heer Kochenov.

Het College van Bestuur van de RUG heeft besloten een extern onderzoek te laten uitvoeren. Het doel van dit onderzoek is om duidelijkheid te creëren over de nevenwerkzaamheden en/of nevenbelangen van de heer Kochenov en de eventuele (schijn van) belangenverstremgeling hiervan met zijn werk als hoogleraar bij de RUG.

Daarnaast heeft één van de onderzoeksvragen een meer algemeen karakter, namelijk of de huidige procedure bij de RUG, voor het vragen/verlenen van toestemming voor het verrichten van nevenwerkzaamheden, voldoet.

Het College van Bestuur heeft voor het onderzoek een externe onafhankelijke onderzoeksleider aangesteld, mr. H.J. van Keulen. De onderzoeksleider is voor zijn werkzaamheden ondersteund door de Berenschot adviseurs Drs. R.C. van der Mark, mevrouw E.L. Starmans MSc LLM en mevrouw drs. I.R. Vunderink. De onderzoekers van Berenschot hebben de werkzaamheden verricht in opdracht van de onderzoeksleider. Gezamenlijk vormen de onderzoeksleider en de Berenschotonderzoekers de commissie.

1.2 Onderzoeksvragen

Als eerste activiteit heeft de commissie de onderzoeksvragen nader uitgewerkt. Doel van het onderzoek is om duidelijkheid te creëren over de nevenwerkzaamheden en/of nevenbelangen van de heer Kochenov en de eventuele (schijn van) belangenverstremgeling hiervan met zijn werk als hoogleraar bij de RUG. De onderzoeksvragen inzake de heer Kochenov luiden als volgt:

5. Welke nevenwerkzaamheden heeft de heer Kochenov wanneer (gehad)? Zijn deze conform de (toen) geldende regelingen gemeld en openbaar gemaakt en is er toestemming voor gegeven? Welke bedragen heeft hij ontvangen dan wel welke andere (financiële) transacties hebben plaatsgevonden? Hoe zijn deze bedragen opgebouwd (bijvoorbeeld onkostenvergoeding, beloning voor de geleverde prestaties)? Zijn deze werkzaamheden in de tijd van de RUG of in eigen tijd verricht? Heeft hij voor de uitoefening van zijn

¹ De uitzendingen zijn beschikbaar via: https://www.npostart.nl/nieuwsuur/26-09-2019/VPWON_1303264 en https://www.npostart.nl/nieuwsuur/25-09-2019/VPWON_1303263

² Wat is de rol van deze Nederlandse hoogleraar bij omstrede paspoorthandel? 26 september 2019; Onderzoek naar Groningse hoogleraar vanwege paspoorthandel Malta, 27 september 2019; Onderzoek naar de paspoortprofessor, 27 september 2019; Onderwijsinspectie kijkt mee bij onderzoek naar Groningse paspoortprofessor, 24 oktober 2019; Staatssecretaris maakt zich zorgen om Maltese paspoorthandel, 5 november 2019; Kamer bezorgd over onderzoek naar 'paspoortprofessor' Kochenov, 22 november 2019.

nevenwerkzaamheden gebruik gemaakt van faciliteiten van de RUG? Heeft hij hierbij andere medewerkers van de RUG ingezet en hoe is dat verlopen?

6. Welke nevenbelangen heeft de heer Kochenov wanneer (gehad) en zo ja voldoen deze aan de geldende regelgeving?
7. Is er bij de uitoefening van de nevenwerkzaamheden en/of nevenbelangen sprake geweest van (de schijn van) belangenverstrengeling? Is hij bijvoorbeeld eenduidig en consistent geweest in de presentatie naar buiten toe? Zijn er aanwijzingen dat de heer Kochenov bij de uitoefening van de nevenwerkzaamheden en/of nevenbelangen zich heeft laten beïnvloeden in zijn academische werk waardoor hij de academische onafhankelijkheid en objectiviteit heeft geschaad?

Daarnaast is er nog een onderzoeksvraag over het universitaire kader en de uitvoering die daaraan in praktische zin is gegeven:

8. In hoeverre voldoen de huidige procedures bij de RUG voor het vragen/verlenen van toestemming voor het verrichten van nevenwerkzaamheden en nevenbelangen? Deze vraag spitst zich toe op:
 - a. de uitvoering van de procedures
 - b. de uitvoerbaarheid van de procedures
 - c. de duidelijkheid van de procedures
 - d. de toezicht en handhaving van de procedures
 - e. de inbedding van de procedures in de dagelijkse werkprocessen
 - f. de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden van betrokkenen bij de procedures.

1.3 Beschrijving normenkader

De commissie is gestart met het verzamelen en analyseren van de relevante regelgeving van de afgelopen jaren. Op basis hiervan is een normenkader opgesteld. Het normenkader is aan de opdrachtgever voorgelegd en akkoord bevonden. De in het normenkader beschreven regels sluiten aan op de onderzoeksvragen. De in het onderzoek geconstateerde feiten en omstandigheden zijn getoetst aan deze regels.³ De regels uit het normenkader zijn afkomstig uit de volgende documenten:

- Gedragscode Integriteit Rijksuniversiteit Groningen – 16 oktober 2017 tot heden.
- De Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening – 2014 tot 1 oktober 2018.
- Regeling Nevenwerkzaamheden Rijksuniversiteit Groningen – 2009 tot 2017.
- Regeling Nevenbelangen Rijksuniversiteit Groningen – 2005 tot 2017.
- Sectorale regeling nevenwerkzaamheden – 27 november 2017 tot heden.
- Cao Nederlandse Universiteiten – 2017-2019.
- Cao Nederlandse Universiteiten – 2016-2017.
- Code Goed Bestuur 2017 universiteiten.
- Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek -1992 tot heden.
- Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit – 2018 tot heden.
- Regeling adjunct-hoogleraar Rijksuniversiteit Groningen – 2010 tot 2017.
- Regeling vergoeding dienstreizen Rijksuniversiteit Groningen – 2012 tot heden.
- Regeling Resultaat & Ontwikkelingsgesprekken RUG – 2012 tot heden.

1.4 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek bestaat uit drie fases: 1. voorbereiding, 2. gegevensverzameling en 3. analyse, wederhoor en rapportage.

³ Zie bijlage 2 voor het normenkader.

Vorbereiding

Tijdens de eerste fase heeft de commissie documenten ontvangen van de RUG, zijn afspraken gemaakt over de taakverdeling tussen de onderzoeksleider en de onderzoekers en met de opdrachtgever over externe communicatie. Verder heeft er een kennismakingsgesprek plaatsgevonden tussen de externe onderzoeksleider en de opdrachtgever, de voorzitter van het College van Bestuur en is er een eerste overzicht gemaakt van de feiten en gebeurtenissen. Tevens is het normenkader opgesteld.

Gegevensverzameling

Gedurende de tweede fase heeft een documentenstudie⁴ plaatsgevonden. De commissie heeft hiervoor eerst een openbaar bronnenonderzoek uitgevoerd. Dit bronnenonderzoek heeft zich met name gefocust op de betrokken organisaties. Zo zijn bijvoorbeeld de registers van de Nederlandse, Zwitserse en Maltese kamers van koophandel geraadpleegd. Daarnaast zijn door de RUG diverse documenten overlegd. De documentenstudie vormde de basis voor de interviewvragenlijsten. Vervolgens is er door de commissie een interview afgenomen met de heer Kochenov in het bijzijn van zijn advocaat. Op basis van dit gesprek zijn er schriftelijke vervolgvragen aan de heer Kochenov gesteld. Deze vragen zijn schriftelijk door hem beantwoord en voorzien van tientallen bijlagen.

Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met het afdelingshoofd van de heer Kochenov, de decaan van de Faculteit Rechtsgeleerdheid, de portefeuillehouder Middelen van de Faculteit Rechtsgeleerdheid en een collega van de heer Kochenov met wie hij nauw heeft samengewerkt. Ook naar aanleiding van deze gesprekken zijn schriftelijke vervolgvragen gestuurd. Deze vervolgvragen zijn eveneens schriftelijk beantwoord. Al deze respondenten hebben relevante documenten en mailberichten nagestuurd.

Nadat deze gesprekken hebben plaatsgevonden, is er nog een tweede gesprek geweest met de heer Kochenov, eveneens in het bijzijn van zijn advocaat. Na afloop van dit gesprek is er een tweede en derde ronde vervolgvragen gesteld aan de heer Kochenov. Wederom zijn deze vragen door de heer Kochenov schriftelijk beantwoord en voorzien van diverse bijlagen.

Alvorens de gespreksverslagen vast te stellen, hebben de respondenten eventuele geconstateerde feitelijke onjuistheden in het verslag kunnen corrigeren. Alle gespreksverslagen zijn goedgekeurd door de geïnterviewden. De verslagen zijn vertrouwelijk en maken geen deel uit van het rapport en zijn of worden niet aan de opdrachtgever verstrekt.

De commissie heeft schriftelijke vragen gesteld aan de CEO van de Investment Migration Council, de CEO van het Individual Investor Programma Malta en de CEO van Henley & Partners. Allen hebben onze vragen uitgebreid schriftelijk beantwoord. Er is tevergeefs getracht in contact te komen met de rijksoverheid van Malta.

Analyse, wederhoor en rapportage

In de derde fase van het onderzoek is het overzicht van de feiten en gebeurtenissen compleet gemaakt.⁵ Dit overzicht vormt de basis voor de analyse. In de analyse zijn de feiten afgewogen tegen de regels zoals geformuleerd in het normenkader. Op een aantal specifieke juridische aspecten is de commissie van advies gediend door een ter zake kundig advocaat.

⁴ Zie bijlage 6 voor het overzicht van de bestudeerde documenten.

⁵ Zie bijlage 1 voor het totaal overzicht van de feiten en gebeurtenissen

Vervolgens zijn door de commissie conclusies getrokken. De voor hen relevante delen van het conceptrapport zijn ter wederhoor voorgelegd aan de geïnterviewde leden van het Faculteitsbestuur en aan de voormalig direct leidinggevende (afdelingshoofd) van de heer Kochenov. Daarna is het gehele conceptrapport inclusief bijlagen aan de heer Kochenov en zijn advocaat voorgelegd. De in het proces van wederhoor gemaakte opmerkingen zijn door de commissie beoordeeld en vervolgens op basis daarvan verwerkt. De commissie heeft de heer Kochenov aangeboden een naschrift op te stellen naar aanleiding van het definitieve rapport. Hij heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Het naschrift betreft een apart document en geeft niet de mening van de commissie weer. Op een aantal punten verschillen de commissie en de heer Kochenov van mening over de wijze waarop bepaalde feiten moeten worden gewaardeerd. Mede om dit verschil van mening inzichtelijk te maken is dit naschrift opgesteld en als aanhangsel opgenomen bij dit rapport.

1.5 Leeswijzer rapport

In hoofdstuk 2 en 3 worden een globaal overzicht gegeven van de feiten en gebeurtenissen.⁶ In hoofdstuk 4 worden de feiten en gebeurtenissen geanalyseerd en beoordeeld aan de hand van het normenkader. In hoofdstuk 5 staan de conclusies en wordt antwoord gegeven op de onderzoeksvragen.

⁶ Zie bijlage 1 voor een volledig overzicht van de feiten en gebeurtenissen.

2. Academische loopbaan van de heer Kochenov

2.1 Beschrijving loopbaan en positie binnen faculteit

Per 1 januari 2003 treedt de heer Kochenov in dienst bij de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) als Ubbo Emmius Fellow. Hij is aangesteld om een promotieonderzoek uit te voeren. Tussen 2001 en 2002 behaalt de heer Kochenov een Master of Law (Comparative Constitutional Law) aan de Central European University in Boedapest.

In januari 2006 wordt de heer Kochenov universitair docent in EU Law aan de RUG en in mei 2007 promoveert hij. In 2010 krijgt hij een tenure track aangeboden van assistant professor (universitair docent), via associate professor (adjunct-hoogleraar) naar full professor (gewoon hoogleraar). De duur van het traject is zeven jaar. De tenure track kent een streng selectiebeleid, dat aan de RUG is gericht op het binnenhalen van zeer getalenteerde wetenschappers.

In november 2010 wordt de heer Kochenov universitair hoofddocent en in juni 2011 adjunct-hoogleraar EU Constitutional Law. In 2018 worden voorbereidingen getroffen voor zijn benoeming als gewoon hoogleraar, conform de afspraken gemaakt in het tenure track. Bij een voorgenomen benoeming tot hoogleraar worden zoals gebruikelijk zusterfaculteiten geraadpleegd. Uit de door de faculteit ontvangen reacties van andere universiteiten blijken geen bijzonderheden; de reacties zijn allen neutraal tot positief over het voornemen tot benoeming.⁷

De benoeming van de heer Kochenov tot hoogleraar Constitutional Law and Citizenship heeft in april 2019 – met terugwerkende kracht - plaatsgevonden per 1 februari 2019.

Het onderzoek binnen de Faculteit Rechtsgeleerdheid is georganiseerd binnen het Groningen Centre for Law and Governance (GCLG). Binnen het GCLG zijn zeven onderzoeksprogramma's. Het onderzoek van de heer Kochenov bevindt zich in het programma Protecting European Citizens and Market Participants (PECMP).

De faculteit is georganiseerd in zes vakgroepen. De vakgroep Bedrijfsrecht, Europees Recht en Belastingrecht (BEB) heeft binnen de vakgroep zes afdelingen. De heer Kochenov is werkzaam binnen de afdeling Europees en Economisch Recht.

In de periode tot en met april 2019 was het afdelingshoofd van de heer Kochenov, de voorzitter van de afdeling Europees en Economisch Recht van de vakgroep Bedrijfsrecht, Europees Recht en Belastingrecht, zijn leidinggevende. Vanaf de datum van het hoogleraarschap is de leidinggevende de decaan van de faculteit, evenals dat bij de andere hoogleraren het geval is.

⁷ De onderzoekscommissie heeft de brieven van zusterfaculteiten ingezien.

2.2 Invulling academische loopbaan

Bij de invulling van de loopbaan van een wetenschapper zijn de drie elementen onderwijs, onderzoek en valorisatie in samenhang van belang. De invulling van bestede tijd aan het onderwijs is vanwege het tenure track van de heer Kochenov beperkt gebleven tot circa 30%. Op de eigen website van de heer Kochenov⁸ staat een overzicht van zijn wetenschappelijk werk en andere functies die hij bekleedt of bedrijven en overheden die hij adviseert. Op de persoonlijke medewerkerspagina van ieder wetenschapper aan de RUG, zo ook die van de heer Kochenov, staan wetenschappelijke activiteiten vermeld en overige functies.⁹

Binnen de vakgroep, zo is de commissie aangegeven, wordt de heer Kochenov gezien als een kleurrijk, actief en succesvol wetenschapper, zeer reislustig en met een grote wetenschappelijke productie.

Het onderzoek van de heer Kochenov richt zich op het Europees burgerschap; bescherming van minderheden binnen de Europese Unie en het non-discriminatiebeginsel; het beleid van de Europese Unie op het gebied van externe relaties en uitbreiding; Europese wetgeving in de overzeese gebiedsdelen van de lidstaten; de rechtsstaat, democratie en grondslagen van de Europese rechtsorde.¹⁰

In de onderzoeksjaarverslagen van de faculteit van de afgelopen jaren staat de hoge wetenschappelijke productie van de heer Kochenov beschreven, zijn gastdocentschappen en functies als visiting professor en zijn andere werkzaamheden. Op zijn eigen website en op de medewerkerspagina van de RUG staan zijn verschillende functies vermeld. De heer Kochenov heeft aangegeven zeer te hechten aan deze transparantie. In zijn wetenschappelijke loopbaan heeft de heer Kochenov tien boeken gepubliceerd bij Cambridge University Press, Oxford University Press en Hart Publishing (Oxford). Daarnaast schreef hij artikelen en boekhoofdstukken voor relevante uitgaven in zijn veld. Hij won enkele studiebeurzen en vervulde gasthoogleraarschappen bij onder andere Princeton, New York University School of Law, Boston College Law School, Institute for European Global Studies in Basel, Osaka Graduate School of Law en andere plekken.

In de filosofie van de heer Kochenov, zoals aan de commissie aangegeven, zijn 'outreach'-activiteiten, ook wel valorisatie genoemd, een integraal onderdeel van de wetenschappelijke functie, zoals ook blijkt uit het functieprofiel. Deze activiteiten bepalen in de visie van de heer Kochenov in belangrijke mate de reputatie van de hoogleraar en de universiteit. In zijn visie is het geven van juridisch advies op basis van wetenschappelijke kennis onderdeel van zijn functie en hij vindt deze geen nevenwerkzaamheden. Het aanvragen van vakantiedagen voor outreach-activiteiten en het aan de universiteit betalen van voor dit werk ontvangen vergoedingen is in zijn visie niet aan de orde, zolang dit binnen de hoogleraarsopdracht blijft.

Als taken van de hoogleraar worden in het structuurrapport genoemd: het geven van onderwijs binnen het eigen cluster maar ook binnen andere clusters van de vakgroep; het zelfstandig en in samenwerking met andere onderzoekers verrichten van onderzoek op het thema van de leerstoel en in het kader van onderzoeksprogramma's binnen de vakgroep en de faculteit; het begeleiden van promovendi en het inspannen voor het verkrijgen van externe financiering voor onderzoeksprojecten. Daarnaast verricht de hoogleraar bestuurlijke en andere taken passend bij de functie.

⁸ www.kochenov.eu

⁹ <https://www.rug.nl/staff/d.kochenov/>

¹⁰ Structuurrapport hoogleraar European Constitutional Law and Citizenship

Als doel van de functie van hoogleraar¹¹ wordt genoemd:

- Het zorgdragen voor de ontwikkeling, samenhang en verzorging van toegewezen wetenschappelijke onderwijsonderdelen vanuit de leerstoel binnen het facultaire onderwijsprogramma, teneinde de leerdoelen behorende bij de eindtermen van de onderwijsonderdelen ten aanzien van kennis, inzichten, vaardigheden, competenties en attitudes bij studenten te realiseren.
- Het zorgdragen voor de acquisitie en uitvoering en valorisatie van wetenschappelijk onderzoek, binnen het onderzoeksprogramma van de capaciteitsgroep/het instituut, teneinde erkende wetenschappelijke kennis en inzichten (binnen de leerstoel) te ontwikkelen, toe te passen en tot waarde te brengen voor wetenschap, maatschappij en -waar mogelijk- overheid en bedrijfsleven.

In het functieprofiel zijn vervolgens veertien taken beschreven, waarvan de meeste betrekking hebben op onderwijs, onderzoek en bestuur en beheer. Eén van de taken heeft betrekking op valorisatie en luidt: 'Representeren, alsmede stimuleren van het uitdragen van kennis en inzichten op het eigen kennisgebied naar wetenschap, maatschappij, overheid en bedrijfsleven.' Het gewenste resultaat luidt: 'Wetenschappelijke kennis die inzichtelijk, begrijpelijk en toepasbaar is voor een breed publiek, alsmede bijdragen aan de maatschappelijke functie en positie van de instelling'. Als het gaat om daarbij behorende activiteiten, is het volgende opgesomd:

- Initiëren en bevorderen van netwerken voor de disseminatie van kennis en inzichten.
- Initiëren van (inter)nationale samenwerkingsmogelijkheden met andere faculteiten, universiteiten en overige partners in de samenleving.
- Actief leveren van bijdragen aan actuele maatschappelijke discussies.
- Stimuleren en geven van lezingen.
- Stimuleren en geven van interviews voor verschillende media.

Ten aanzien van de functieprofielen universitair (hoofd)docent gelden vergelijkbare vereisten. Een van de taken luidt: 'Het uitdragen van kennis van de capaciteitsgroep in verschillende media naar wetenschap, maatschappij en - waar mogelijk - overheid en bedrijfsleven.' Het gewenste resultaat luidt: 'Wetenschappelijke kennis die inzichtelijk, begrijpelijk en toepasbaar is voor een breed publiek, alsmede bijdragen aan de maatschappelijke functie en positie van de instelling.' De activiteiten zijn dezelfde als hiervoor opgesomd bij hoogleraar.

¹¹ UFO Functieprofiel Hoogleraar

3. Werkzaamheden van de heer Kochenov voor derden

De heer Kochenov wordt vaak gevraagd als spreker, moderator, adviseur en panellid bij vele organisaties. Ook voert hij voor verschillende organisaties advieswerk uit. In dit hoofdstuk worden drie organisaties uitgelicht waarvoor de heer Kochenov bepaalde werkzaamheden heeft verricht en/of posities heeft bekleed. Deze organisaties zijn: de Maltese overheid en hieraan gelieerde organisaties, de Investment Migration Council en Henley & Partners. Vervolgens wordt er een niet-limitatieve opsomming gegeven van zijn overige activiteiten voor derden. Naast een beschrijving van de activiteiten van de heer Kochenov voor derden is in deze paragraaf ook beschreven in hoeverre hij daarvoor is betaald en op welke wijze. Tenslotte geven wij in dit hoofdstuk inzicht in het verloop van de contacten tussen de heer Kochenov, zijn leidinggevende en het faculteitsbestuur over zijn werkzaamheden voor derden. In bijlage 1 staan de details hierover opgenomen.

3.1 Activiteiten voor de Maltese overheid en gelieerde organisaties

3.1.1 Context van de activiteiten van de heer Kochenov voor de Maltese overheid

Identity Malta Agency is een agentschap van de Maltese overheid verantwoordelijk voor staatsburgerschap en opgericht in 2013. Deze organisatie met een eigen juridische entiteit biedt specialistische publieke diensten gerelateerd aan burgerschap, zoals identiteitskaarten, paspoorten, visa's, etc. Rond 2013 is de Maltese overheid bezig een programma tot stand te brengen dat de mogelijkheid biedt aan buitenlanders om Maltees staatsburger te worden in combinatie met een bijdrage aan een nationaal ontwikkelingsfonds. Aangezien Malta een lidstaat is van de Europese Unie worden deze personen niet alleen Maltees staatsburger, maar ook burger van de Europese Unie. Het programma is officieel genaamd Malta's Individual Investor Programme (hierna: IPP). In 2014 schrijft de Maltese overheid een tender uit voor het verdere ontwerp en de implementatie van dit programma. Deze tender is gewonnen door het bedrijf Henley & Partners. Sinds mei 2018 is het IPP beheerd door Malta Individual Investor Programme Agency (MIIPA). Dit agentschap is verantwoordelijk voor de verwerking van aanvragen, het uitvoeren van een due-diligenceproces en het doen van aanbevelingen aan de regering met betrekking tot het verlenen van staatsburgerschap of daaraan gerelateerde zaken.

De juridische context van deze ontwikkelingen is als volgt. De kwesties van naturalisatie en burgerschap zijn een eigen verantwoordelijkheid van de lidstaten van de EU. Elke staat heeft de vrijheid om zelf te bepalen hoe zijn nationaliteitsrecht eruit ziet, en daarmee wie zijn staatsburgers zijn. Er zijn op dit moment volgens de Europese Commissie in verschillende EU-landen waaronder Malta investeringsmigratie programma's. Er is tot nu toe nooit een rechtszaak tegen een investment migration programma door de Europese Commissie voor het Hof van Justitie gebracht, omdat de EU geen bevoegdheden heeft om de soevereiniteit van de lidstaten op het gebied van naturalisatierecht te beperken.

De activiteiten van de heer Kochenov voor de Maltese overheid en daaraan gelieerde organisaties vinden plaats in een politieke context die kritisch is op het gebruik door lidstaten van de ruimte die er juridisch voor hen is en poogt die te verkleinen. In januari 2014 heeft het Europees Parlement een resolutie aangenomen waarin de Europese Commissie wordt opgeroepen om de burgerschaps- en verblijfsregelingen in onder andere Malta te beoordelen in het licht van de Europese waarden en te toetsen aan de letter en de geest van de wetgeving en de praktijk van de EU.¹² Het Europees Parlement geeft in deze resolutie aan dat zij wil dat Malta en andere landen hun staatsburgerschap-voor-investeringen-regeling in lijn brengt met Europese waarden en bevestigt, tegelijkertijd, dat 'matters of residency and citizenship are the competence of the Member States and calls on the Member States, nevertheless, to be careful when exercising their competences in this area and to take possible side-effects into account'. In de jaren daarna staat dit onderwerp continu op de agenda tussen de Europese Commissie en de

¹² <https://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+P7-RC-2014-0015+0+DOC+XML+V0//EN>

lidstaten. Begin 2019 ook blijkt het Report on Investor Citizenship and Residence Schemes in the European Union. In dit rapport staat dat ten minste drie EU lidstaten waaronder Malta een regeling hebben 'waarbij investeerders de nationaliteit van dat land krijgen onder voorwaarden die minder streng zijn dan bij gewone naturalisatieregelingen'. De Commissie concludeert dat: *'Investor citizenship and residence schemes pose risks for the Member States and the Union as a whole, including in terms of security, money laundering, corruption, circumvention of EU rules and tax evasion. The Commission will monitor the steps taken by Member States to ensure transparency and good governance in the implementation of the schemes'*.

In de volgende subparagrafen staat beschreven welke activiteiten de heer Kochenov heeft uitgevoerd voor de Maltese overheid dan wel aan deze overheid gelieerde organisaties. Geen van deze activiteiten staan specifiek beschreven in de jaarverslagen 2014, 2015, 2016, 2017 en 2018 van de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de RUG. Wel wordt in de jaarverslagen aangegeven dat de heer Kochenov in het algemeen actief betrokken is *'in discussions resulting from the decisions by some EU Member States to sell citizenship in return for investment'*. Op de medewerkerspagina en de eigen website van de heer Kochenov staat dat hij de Maltese overheid heeft geadviseerd over burgerschapsrecht. In verschillende boeken die de heer Kochenov gepubliceerd heeft, verwijst hij naar zijn adviezen voor de Maltese overheid. Ook in zijn tenure-cv¹³ staan zijn activiteiten voor de Maltese overheid genoemd.

3.1.2 Opdracht 1 (2014)

De vraag van de Maltese overheid aan de heer Kochenov in 2014 had betrekking op het IPP dat eind 2013 is ontwikkeld. In dit kader kunnen buitenlandse personen die aan alle vereiste criteria voldoen het Maltese staatsburgerschap krijgen door een naturalisatie certificaat voor hen en hun families in ruil voor onder andere een bijdrage aan het nationale fonds voor economische en sociale ontwikkeling van Malta. Daarbij moet wel worden voldaan aan specifieke voorwaarden zoals het verkrijgen van een verblijfsvergunning en eigendom van een woning. De Maltese overheid vroeg de heer Kochenov om juridisch advies aangaande de eisen van Europees recht over het verkrijgen van een staatsburgerschap en het gevestigd zijn in een land. De heer Kochenov is enthousiast omdat dit hem een kijkje kan geven in de keuken van een EU-lidstaat over een onderwerp waar hij wetenschappelijke belangstelling voor heeft. Een uitnodiging om aan een overheid van een van de lidstaten juridische advies te geven op het gebied van EU-recht wordt door hem als bijzonder eervol gezien. Hij meldt dit mondeling direct bij zijn leidinggevende die hier positief op reageert. De heer Kochenov heeft in dit kader concreet de volgende werkzaamheden uitgevoerd voor de Maltese overheid:

- Het bijwonen van een bijeenkomst met de premier van Malta, enkele stafleden en andere internationale deskundigen op Malta.
- Het aansluitend samen met andere buitenlandse experts participeren in een delegatie van de Maltese overheid onder leiding van één van de betrokken ministers op een high-level-bijeenkomst in Brussel met experts van de Europese Unie.
- Het leveren van bijdragen op de hiervoor genoemde bijeenkomsten bijvoorbeeld door het beantwoorden van vragen.
- Het maken van een overzicht van juridische aspecten aangaande de verdeling van bevoegdheden tussen de EU en de lidstaten op het gebied van nationaliteitsrecht.
- Het becommentariëren vanuit het oogpunt van Europees recht van juridische (concept)documenten van de Maltese overheid in het kader van Individual Investor Programme.
- Het helpen opstellen van correspondentie tussen de Maltese overheid en de EU in het kader van de gesprekken tussen beiden over het Individual Investor Programme.

¹³ Zonder datum; de onderzoekscommissie gaat ervan uit dat het cv is gemaakt ten tijde van de procedure hoogleraarsbenoeming.

- Het voorbereiden van een overzichtsartikel over de relatie tussen het formeel gevestigd zijn in een land en de fysieke aanwezigheid in dat land vanuit het perspectief van de Europese wetgeving.

Blijkens een e-mail van de Maltese overheid wordt hem een dagtarief geboden (en door hem geaccepteerd) van € 1.500. Voor de detailwerkzaamheden wordt een dagtarief overeengekomen van € 2.560. Voor deze werkzaamheden heeft de heer Kochenov op briefpapier van de Rechtenfaculteit van de RUG een totaalbedrag gefactureerd van € 9.600. Dit bedrag is op verzoek van de heer Kochenov betaald aan de Stichting Bevordering Europees en Economisch Recht¹⁴. Daarnaast heeft de heer Kochenov voor zijn werkzaamheden een onkostenvergoeding ontvangen van in totaal € 1.131,97. Dit bedrag is uitbetaald aan zijn privérekening. In totaal waren met deze werkzaamheden vijf dagen gemoeid. Blijkens de vakantiedagenregistratie heeft de heer Kochenov ten tijde van deze werkzaamheden in 2014 geen vakantiedagen opgenomen. De heer Kochenov heeft verklaard de werkzaamheden in het weekend en in de nacht te hebben uitgevoerd.

3.1.3 Opdracht 2 (2017-2018)

In het najaar van 2017 wordt de heer Kochenov opnieuw benaderd, nu door Identity Malta Agency. Hem wordt gevraagd het onderzoeksrapport waarmee hij in 2014 was begonnen – naar de relatie tussen het formeel gevestigd zijn in een land en de fysieke aanwezigheid in dat land vanuit het perspectief van de Europese wetgeving en de wettelijke praktijk in alle EU-landen – verder te verdiepen. Het rapport stelt hij op samen met een post-doc van een Duits gerenommeerd instituut. Daarna neemt hij eind september deel aan het overleg met vertegenwoordigers van het IIP op Malta en aansluitend aan het overleg dat zij hebben in Brussel met vertegenwoordigers van de Europese Commissie. Ten slotte becommentarieert de heer Kochenov correspondentie tussen de Europese Commissie en de Maltese overheid.

Voor deze werkzaamheden heeft de heer Kochenov een totaalbedrag gefactureerd van € 19.500. Hiervan is € 3.500 overgemaakt naar de post-doc van het Duitse instituut die blijkens zijn nota een dagtarief hanteert van € 560. Voor het deelnemen aan en het voorbereiden van het overleg in Brussel rekent de heer Kochenov een dagtarief van € 3.600. De heer Kochenov vraagt dit dagtarief omdat dit hetzelfde tarief is dat de andere internationaal opererende adviseurs van Maltese overheid krijgen. Het bedrag is uitbetaald aan de privérekening van de heer Kochenov. Daarnaast heeft de heer Kochenov hiervoor een onkostenvergoeding ontvangen van in totaal € 2.475,46. Dit bedrag is eveneens uitbetaald aan zijn privérekening. Alle facturen zijn verstuurd vanuit zijn eenmanszaak www.kochenov.eu. Op 26 oktober 2016 heeft de heer Kochenov de eenmanszaak genaamd Kochenov.eu ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

In totaal waren met deze werkzaamheden twee dagen en vijftien uur gemoeid. De heer Kochenov heeft verklaard dat alleen de werkzaamheden op de twee dagen gedurende de werkweek zijn uitgevoerd. Blijkens de vakantiedagenregistratie heeft de heer Kochenov op 25 en 26 september geen vakantiedagen opgenomen. Wel zijn er twee vakantiedagen opgenomen op 25 en 26 oktober 2017. Aangezien de heer Kochenov bij de commissie heeft aangetoond op 25 en 26 oktober 2017 wel werkzaamheden te hebben verricht voor de RUG, lijken de vakantiedagen verkeerd te zijn geregistreerd, namelijk precies een maand te laat. Dit waren de enige twee vakantiedagen die de heer Kochenov in 2017 heeft opgenomen.

3.1.4 Opdracht 3 (2018-2019)

Half juni 2018 is er een overleg tussen de Europese Commissie en de Maltese overheid op het eiland. In dit kader wordt de heer Kochenov door de Identity Malta Agency uitgenodigd naar Malta te komen. De heer Kochenov heeft als deskundige in de Maltese delegatie deelgenomen aan een overleg tussen de Europese Commissie en de Maltese overheid op Malta en heeft tot januari 2019 diverse stukken van commentaar voorzien. Voor deze werkzaamheden heeft de heer Kochenov een totaalbedrag gefactureerd van € 9.000 (dagtarief € 3.600). Daarnaast

¹⁴ In paragraaf 3.2 wordt nader ingegaan op de stichting.

heeft de heer Kochenov hiervoor een onkostenvergoeding ontvangen van in totaal € 3.651,65. Beide bedragen zijn uitbetaald aan zijn privérekening. De facturen zijn verstuurd vanuit zijn eenmanszaak.

In totaal heeft de heer Kochenov 2,5 dagen gewerkt. Blijkens de vakantiedagenregistratie heeft de heer Kochenov ten tijde van deze werkzaamheden in juni 2018 geen vakantiedagen opgenomen. De heer Kochenov verklaart dat hij op 13 juni terugvloog vanaf een conferentie in Canada waar hij in opdracht van de RUG aanwezig was. Tijdens deze vlucht heeft hij gewerkt aan de opdracht voor de Maltese overheid. Op 14 januari duurde de bijeenkomst vier uur. De heer Kochenov verklaart dat hij daarna tot 02:00 am gewerkt heeft aan taken voor de RUG. Deze verklaring wordt ondersteund door verstuurd e-mails die door de heer Kochenov aan de commissie zijn overlegd.

3.1.5 Maltese minister-president

De heer Kochenov heeft verklaard de (voormalige) Maltese minister-president, Joseph Muscat, één keer in 2014 in het kader van zijn werkzaamheden voor de Maltese overheid te hebben ontmoet. Daarnaast is de heer Kochenov enkele keren bij conferenties van Henley & Partners¹⁵ aanwezig geweest waarbij de heer Muscat ook aanwezig was. Na de NOS-uitzending over Malta in september 2019 ontvangt de heer Kochenov op 2 oktober 2019 naar aanleiding van zijn verzoek een letter of support van de (inmiddels voormalige) Maltese minister-president. In deze brief staat dat de heer Kochenov een constructieve bijdrage heeft geleverd aan de Maltese overheid in de vorm van juridisch advies over Europees burgerschapsrecht in het kader van het vaststellen en implementeren van het IIP op Malta.

3.2 Activiteiten voor de Investment Migration Council

De formeel in Zwitserland gevestigde IMC (Investment Migration Council) is een vereniging (not-for-profit association) van de investment migration industry en heeft als doel om de interesses van de leden te waarborgen en investeringsmigratie te promoten. De IMC wil de kennis over en het begrip voor investeringsmigratie vergroten en een hoog niveau van professionaliteit aanmoedigen binnen de gemeenschap die zich met deze industrie bezighoudt. De IMC is een brancheorganisatie voor investeringsmigratie. Hun leden zijn bedrijven, wetenschappers, particulieren, internationale organisaties en overheden wereldwijd. De IMC organiseert voor de leden jaarlijks een tweedaags Investment Migration Forum.

De heer Kochenov is één van de oprichters van de IMC en was van 1 oktober 2014 tot 1 oktober 2019 voorzitter van de raad van bestuur. De raad van bestuur komt gemiddeld twee keer per jaar bijeen. Deze bijeenkomsten worden gecombineerd met andere conferenties. Deze raad van bestuur heeft zowel bestuurlijke als toezichthoudende taken. De heer Kochenov heeft verklaard dat zijn belangrijkste activiteit in het bestuur het vormgeven en uitvoeren van het academische programma van de IMC was. Voor alle uitvoerende werkzaamheden is een voltijds CEO aangesteld. Dit blijkt ook uit de bestudeerde documenten zoals de statuten

De heer Kochenov is van 3 maart 2015 tot 16 september 2019 één van de twee directeuren geweest van IMC Services Limited gevestigd op Malta. Blijkens door de commissie bestudeerde formele documenten bestaat IMC Service Limited alleen uit het secretariaat van de IMC en staat ten dienste van de IMC. De IMC heeft volledige eigenaarschap over IMC Service Limited. De CEO van IMC is de andere directeur van IMC Services Limited. Op basis van de bestudeerde documentatie blijkt dat de heer Kochenov de jaarverslagen en jaarrekeningen van 2016 en 2017 mede heeft ondertekend. Uit de statuten blijkt dat de leden van het bestuur geen enkele vergoeding ontvangen voor de werkzaamheden voor IMC of IMC Services Limited, behalve een onkostenvergoeding voor reis- en verblijf. De heer Kochenov heeft dit bevestigd. Op basis van de bestudeerde jaarverslagen en

¹⁵ Henley & Partners is een van oorsprong Zwitsers bedrijf gespecialiseerd in verblijfs- en burgerschapsdiensten voor overheden en particulieren in tientallen landen wereldwijd (zie paragraaf 3.3)

jaarrekeningen heeft de onderzoekscommissie niet kunnen vaststellen dat de heer Kochenov enige gelden zou hebben ontvangen.

Uit de gesprekken met de heer Kochenov en bestudeerde documentatie blijkt dat de functies van de heer Kochenov niet uitvoerend zijn, aangezien al het werk wordt verricht door de CEO die hiervoor op fulltime basis is aangesteld. De werkzaamheden van de heer Kochenov met betrekking tot IMC (en IMC Services Limited) lijken met name te zijn gericht op het organiseren van de jaarlijkse academische dag voorafgaand aan het jaarlijkse Investment Migration Forum en het coördineren van de academische working papers. Hij zit dit seminar voor samen met een, elk jaar andere, gerenommeerde onderzoeker. De IMC financiert deze academische dag en de totstandkoming van de peer reviewed working paper series volledig. Collega's van de RUG hebben frequent deelgenomen aan deze academische dagen. Voor deze activiteiten heeft de heer Kochenov geen vakantiedagen opgenomen. Uitsluitend de reis- en verblijfkosten van hem en ook alle andere sprekers worden vergoed.

In de onderzoeksjaarverslagen 2015, 2016, 2017 en 2018 van de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de RUG staat dat de heer Kochenov voorzitter en oprichter is van de IMC. De academische congressen van de IMC die de heer Kochenov co-organiseerde zijn ook in de Jaarverslagen genoemd als 'Research results' van de faculteit.

In de onderzoeksjaarverslagen 2016, 2017 en 2018 staat ook dat de heer Kochenov founding co-editor is van de Investment Migration Working Papers. Op de medewerkerspagina van de heer Kochenov staat dat hij voorzitter is van de IMC en dat hij co-oprichter en co-editor is van de Investment Migration Working Papers. Voor zijn activiteiten van de IMC heeft hij in augustus 2018 en februari 2019 het formulier nevenwerkzaamheden ingevuld dat tevens ondertekend is door zijn direct leidinggevende en is voorgelegd aan het faculteitsbestuur. Deze nevenwerkzaamheden zijn ook met het faculteitsbestuur besproken (zie verder paragraaf 3.4).

3.3 Activiteiten voor Henley & Partners en de Quality of Nationality Index

Henley & Partners is een van oorsprong Zwitsers commercieel bedrijf gespecialiseerd in verblijfs- en burgerschapsdiensten in tientallen landen wereldwijd zowel voor overheden als particulieren. Het bedrijf heeft ook een government advisory practice. Vanuit deze adviespraktijk is het bedrijf betrokken bij strategische advisering en het ontwerpen, opzetten en de uitvoering van verblijfs- en burgerschapsprogramma's voor verschillende overheden. Henley & Partners organiseert jaarlijks verschillende evenementen zoals het Henley & Partners Forum en de Global Residence and Global Citizenship and Residence Conference.

De heer Kochenov maakt vanaf 2015 tot 28 januari 2019 als lid deel uit van de raad van advies van Henley & Partners. Deze adviesraad is volgens de heer Kochenov en de huidige CEO van Henley & Partners, dr. Christian Kälin, een non-executive Board of Advisors. Volgens de heer Kochenov en de huidige CEO is de adviesraad gedurende het lidmaatschap van de heer Kochenov nooit formeel bijeengekomen. Ook heeft de heer Kochenov aangegeven Henley & Partners nooit te hebben geadviseerd vanuit zijn positie bij de adviesraad. Als gevolg hiervan heeft de heer Kochenov nooit tijd besteed aan deze functie. Daarnaast benoemen zij allebei dat de heer Kochenov nooit een formeel juridisch of zakelijke rol heeft gehad bij het bedrijf, noch intern of extern.

In november 2014 heeft de heer Kochenov betaalde werkzaamheden verricht voor een bedrijf verbonden aan Henley & Partners: Henley Estates Russia CIS LTD gevestigd op Malta en geregistreerd op de Maagdeneilanden. Volgens de heer Kochenov was dit een korte notitie in het Russisch over de rol van het EU-recht bij de bescherming van de status van EU-burgerschap verkregen door middel van investeringen gebaseerd op eerder werk van zijn hand op dit gebied die hij naar eigen zeggen in zijn vrije tijd heeft geschreven. Voor deze activiteiten heeft de heer Kochenov daarom geen vakantiedagen opgenomen. In totaal heeft de Stichting van de Bevordering Europees en Economisch Recht hiervoor € 2.112 ontvangen.

De heer Kochenov heeft samen met de CEO van Henley & Partners vanaf 2015 de Quality of Nationality Index (QNI) ontwikkeld die vanaf 2019 door Hart Publishing, Oxford is uitgegeven onder redactie van de heer Kochenov

en de heer Lindeboom, ook van de RUG. De QNI is een tool die inzichtelijk maakt wat de waarde is van elke nationaliteit ter wereld en draagt volgens de auteurs bij aan een beter begrip van burgerschap en de rechten van burgers in hedendaagse wereld. Dit project wordt door Henley & Partners gefinancierd. De dataset is openbaar en beschikbaar via Mendeley.¹⁶ Er bestaat ook een aparte website www.nationalityindex.org waarbij thans verwezen wordt naar de heer Kälin, de heer Kochenov en Henley & Partners. Als de bezoeker van de website zijn of haar nationaliteit wenst te verbeteren wordt doorverwezen naar Henley & Partners. Voor de publicatie met Hart Publishing was Ideos Publications gevestigd in Zurich de uitgever van de drie eerste edities van 2016 tot en met 2018 van de QNI. De CEO van Henley & Partners is eigenaar van Ideos Publications. De index wordt veel geciteerd in toonaangevende media zoals *The Economist* en *The Financial Times*. Recentelijk is de index ook in het Russisch vertaald. Spaanse en Chinese vertalingen zijn ook gepland. Dit is gefinancierd door Henley & Partners; de heer Kochenov heeft hieraan meegewerkt, maar heeft desgevraagd aangegeven hiervoor niet te zijn betaald. Dit is bevestigd door Henley & Partners.

De naam van de QNI is zowel volgens Henley & Partners als de heer Kochenov in 2019 veranderd van 'Henley & Partners – Kochenov QNI' naar 'Kälin – Kochenov QNI'. Volgens de heer Kochenov heeft hij zich hiervoor ingespannen mede naar aanleiding van een gesprek dat hij had met het Faculteitsbestuur over zijn (neven)werkzaamheden. Henley & Partners betaalt voor de productie van de QNI. Ook wordt het product via de uitgevers verkocht. Daarnaast stellen ze het elk jaar gratis toegankelijk voor honderden academici via bibliotheken wereldwijd. De ontwikkeling van de QNI heeft de heer Kochenov naar eigen zeggen maanden werk gekost. Voor hem is dit een van de meest interessante onderzoeksprojecten van de afgelopen jaren.

De heer Kochenov heeft verklaard nooit een vergoeding te hebben ontvangen voor zijn werk aan de QNI. De heer Kochenov heeft verklaard geen royalty's te ontvangen voor de QNI. Wel worden zijn onkosten door Henley & Partners vergoed wanneer hij naar een bijeenkomst georganiseerd door Henley & Partners gaat om de QNI te bespreken. Dit is door Henley & Partners aan de commissie bevestigd.

Een voormalig student-assistent van de heer Kochenov die bij hem niet meer werkzaam is en die later een mederedacteur van QNI in 2016 is geworden, is in de zomer van 2015 door de heer Kochenov gevraagd om administratief werk uit te voeren voor de ontwikkeling van de QNI en hiervoor data te verzamelen. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden is deze persoon op zijn privérekening rechtstreeks betaald door Henley & Partners net zoals anderen die aan dit project hebben gewerkt. Nadat hij een mederedacteur werd zijn de betalingen gestopt.

De heer Kochenov heeft tijdens de Henley & Partners Fora in 2014, 2015, en de Global Residence and Citizenship Conferences in 2015, 2016, 2017, 2018 en 2019 gesproken over de QNI. Op de medewerkerspagina van de heer Kochenov en ook op Kochenov.eu staat dat hij samen met Henley & Partners de QNI heeft ontwikkeld. Ook zijn lidmaatschap van de adviesraad stond vermeld.

3.4 Overige activiteiten voor derden

De heer Kochenov heeft de afgelopen jaren veel activiteiten uitgevoerd voor vele organisaties (universiteiten en semi-wetenschappelijke instituten, overheden, bedrijven)¹⁷. Een groot aantal van deze activiteiten is vermeld op de medewerkerspagina (MePa) van de heer Kochenov. Deze organisaties vergoeden soms de door hem gemaakte reis- en verblijfkosten. Daarnaast wordt hij door sommige organisaties ook betaald voor zijn werkzaamheden, soms op zijn privérekening soms laat de heer Kochenov de gelden overmaken op de rekening van de Stichting Bevordering Europees en Economisch Recht. De heer Kochenov heeft aan de commissie rekeningen overlegd die hij vanuit zijn eigen bedrijf heeft gestuurd voor lezingen naar European University Institute (2018) (€ 750) en

¹⁶ Kochenov, Dimitry; Lindeboom, Justin (2019), "Quality of Nationality Index", Mendeley Data, v1 <http://dx.doi.org/10.17632/53zr7cfyrs.1>

¹⁷ Zie bijlage 1 voor een niet limitatieve opsomming

Romanian Centre for European Policies (2018) (€ 500) en naar Frendo Advisory uit Malta (2017) voor advieswerkzaamheden (totaal € 2.260 waarvan € 500 is betaald aan een collega). Al deze gelden zijn betaald op zijn privérekening. De heer Kochenov heeft de vergoedingen voor zijn werkzaamheden zoals lezingen voor de Europese Raad (2016, € 1.200) en Clingendael (2017, € 350) ook laten uitbetalen op zijn privérekening. Zijn werkzaamheden voor Everaert Advocaten (2015, advieswerkzaamheden, € 600) en FCT Portugal (2019, lidmaatschap evaluatiepanel, € 5.800) heeft hij laten uitbetalen naar de Stichting Bevordering Europees en Economisch Recht. In 2015 had de heer Kochenov nog niet zijn eenmanszaak. Wat betreft FCT Portugal heeft de heer Kochenov verklaard voor deze route van de betaling te hebben gekozen omdat dit de gemakkelijkste weg is vanwege ingewikkelde regelingen van de Portugese autoriteiten richting visiterende hoogleraren.

Op 8 december 2016 is de heer Kochenov gespreksleider geweest op het launch event van het Malta Residence & Visa Programme te Moskou. Het doel van dit evenement was om de Maltese residence by investment programmes te presenteren aan het Russische publiek. De heer Kochenov verrichtte zijn werkzaamheden in opdracht van Discus Holding, een bekende leverancier van investment migration-diensten en gevestigd op Malta. Discus Holding heeft blijkens de rekening van de heer Kochenov hiervoor € 4.000 betaald op zijn privérekening. Ook de reis- en verblijfkosten zijn betaald. De factuur is verstuurd vanuit zijn eenmanszaak. Uit de administratie blijkt dat de heer Kochenov hier één vakantiedag voor heeft opgenomen. De heer Kochenov heeft de commissie het Russischtalige programma overhandigd. Hieruit blijkt dat de heer Kochenov inderdaad de gespreksleider is geweest. In het programma staat geen enkele verwijzing dat heer Kochenov afkomstig is van de RUG. Op de website van Discus staat een Engelstalig programmaboekje. In dit boekje staat de heer Kochenov aangekondigd zowel als gespreksleider als ook spreker over het Individual Investor Programme in de context van Europese wetgeving. Er wordt aangegeven dat hij werkzaam is bij de RUG. In een kort cv staat dit ook beschreven, inclusief het logo van de RUG. De heer Kochenov heeft verklaard het Engelstalige programma niet te kennen en daar ook geen verantwoordelijkheid voor te hebben omdat hij niet de organisator was van de bijeenkomst.

Op basis van de door de Stichting Bevordering Europees en Economisch Recht overlegde stukken heeft de commissie vastgesteld dat de heer Kochenov verder geen gelden heeft laten overmaken naar de Stichting. De heer Kochenov is door de commissie gevraagd of hij naast de hiervoor genoemde werkzaamheden nog voor andere werkzaamheden voor derden buiten de eventuele reis- en verblijfkosten een vergoeding heeft gekregen op zijn privérekening. De heer Kochenov heeft aangegeven dat deze werkzaamheden geen nevenwerkzaamheden zijn en behoren tot zijn taak als wetenschapper en dat deze niet structureel maar eenmalig zijn. De faculteit heeft in zijn ogen geen beleid over betalingen in dit verband. Dit alles betekent volgens hem dat de door de commissie gestelde vragen niet relevant zijn in het kader van de onderzoeksopdracht. De commissie kan daardoor niet vaststellen of de heer Kochenov wel of niet betaald is op zijn privérekening.

3.5 Verloop contacten tussen de heer Kochenov, zijn leidinggevende en het Faculteitsbestuur over zijn (neven) werkzaamheden

Zoals beschreven in het vorige hoofdstuk legt de heer Kochenov als wetenschapper zijn focus op een hoge wetenschappelijke productie en ontplooit hij activiteiten die voortkomen uit zijn wetenschappelijk werk voor andere universiteiten en voor overheden, internationale instellingen en organisaties. De heer Kochenov wordt vanwege zijn toenemende bekendheid op zijn specifieke terrein gevraagd voor lezingen, het opstellen van papers en het geven van adviezen. De kennis die hij hieruit vergaart is weer input voor zijn wetenschappelijke werk en het onderwijs.

Voor zover het zou kunnen gaan over werkzaamheden die mogelijk als nevenwerkzaamheid zouden kunnen worden gekwalificeerd, is hierover tot augustus 2018 uitsluitend contact geweest tussen de heer Kochenov en het afdelingshoofd en niet met het Faculteitsbestuur. De visie van het afdelingshoofd is dat hij zijn mensen ruimte geeft en hen stimuleert te publiceren in toptijdschriften en topkwaliteit onderwijs te geven; deze benadering is naar zijn mening succesvol gebleken. De voorwaarden werden door het afdelingshoofd duidelijk uiteengezet: een

'nevenwerkzaamheid' moet structureel van aard zijn, niet een eenmalige activiteit en niet direct verband hebben met universitair werk. De heer Kochenov was de mening toegedaan dat het hanteren van deze voorwaarden tot gevolg had dat enige individuele uitnodiging, bedoeld om zijn professionele profiel op te bouwen, zoals advieswerk voor de Maltese regering of het geven van een lezing aan beoefenaars van immigratierecht in Rusland, betekende dat deze niet als nevenwerkzaamheid waren aan te merken. De heer Kochenov zegt deze uitleg te hebben opgevolgd en nooit te hebben gehoord van enig ander beleid van de faculteit waar het gaat om niet-structurele werkzaamheden. Daarom is er, zo heeft hij verklaard, inhoudelijk geen discussie over de werkzaamheden zelf en eventuele buitenlandse reizen die ermee gepaard gingen: volgens hem waren er simpelweg geen te bespreken 'nevenwerkzaamheden'. Voor buitenlandse reizen is schriftelijke toestemming nodig van de leidinggevende. De commissie heeft geconstateerd dat voor zover de formulieren nog beschikbaar waren de leidinggevende van de heer Kochenov deze toestemming altijd heeft gegeven.

Het afdelingshoofd heeft jaarlijks het R&O gesprek met de heer Kochenov gevoerd; nevenwerkzaamheden zijn daarin zo geeft hij aan, niet apart aan de orde geweest. Wel is gesproken over het werk van de heer Kochenov op het gebied van Citizenship en nationality. Volgens de heer Kochenov is ook gesproken over de IMC-congressen en zijn advieswerk op Malta. Het formulier R&O gesprek wordt ingevuld door de medewerker. In het gesprek met het afdelingshoofd wordt diens visie/evaluatie gegeven. In de jaargesprekken tussen de heer Kochenov en zijn leidinggevende zijn de vakjes bij de onderwerpen: bespreken van de gedrags- en integriteitscode en de vraag of de medewerker bekend is met de code, aangekruist. Er zijn door de heer Kochenov geen passages aangeleverd over nevenwerkzaamheden en het afdelingshoofd zag geen specifieke aanleiding om hier opmerkingen over te maken. De door de commissie ingeziene verslagen van R&O-gesprekken uit 2016 en 2017 bevatten geen passages over nevenwerkzaamheden.

Een deel van zijn verdiensten heeft heer Kochenov laten overmaken naar de Stichting voor Bevordering van Europees en Economisch Recht, na afstemming met zijn afdelingshoofd. Deze in 1982 opgerichte stichting heeft tot doel¹⁸:

- Het bevorderen van onderwijs en onderzoek op het terrein van de Europese Integratie en het nationaal en internationaal economisch recht;
- Het bevorderen van publicaties op het bovengenoemde gebied en zonodig het doen opmaken van vertalingen en revisies daarvan;
- Het bevorderen van het onderwijs en onderzoek op aangrenzende terreinen.

Het afdelingshoofd van de heer Kochenov heeft de commissie aangegeven dat deze stichting een onbezoldigde bijzondere leerstoel, met dezelfde titel als de stichting, in stand houdt, een prijsvraag uitschrijft voor studenten en af en toe deelname financiert aan conferenties indien er geen middelen voor zijn binnen de afdelingsbegroting.¹⁹

Eind 2015/begin 2016 heeft het Faculteitsbestuur aangegeven dat niet-verbonden stichtingen die het adres van de faculteit voerden, is gevraagd kritisch naar het doel van de stichting te kijken en niet meer het adres van de faculteit te gebruiken. Daarop is een adreswijziging doorgevoerd naar het privéadres van het afdelingshoofd, de stichting zelf is niet ontbonden en bestaat nog steeds. Vanaf december 2016 heeft de heer Kochenov bijna al zijn verdiensten niet meer naar de stichting laten overmaken maar naar zijn privérekening. Omdat hij geen facturen als privépersoon kon versturen heeft hij zijn eenmanszaak www.kochenov.eu opgericht.

Er is door de heer Kochenov tot 27 augustus 2018 door middel van het hiervoor bestemde formulier geen aanvraag gedaan om een nevenwerkzaamheid te mogen uitoefenen. De heer Kochenov heeft verklaard dat hij geen noodzaak zag een nevenwerkzaamheid te melden omdat alle activiteiten die hij uitvoerde en uitvoert, geen structurele functies zijn en/of onderdeel zijn van zijn wetenschappelijke en valorisatie werk. Daarom zijn al die

¹⁸ Citaat van een onderdeel uit de statuten, uitsluitend het citaat is aan de commissie aangereikt

¹⁹ De onderzoekscommissie beschikt niet over de statuten van de stichting

werkzaamheden voor derden door de heer Kochenov op de persoonlijke medewerkerspagina en eigen website geplaatst. Voorts zijn deze opgenomen in de Scientific Reports van de Faculteit Rechtsgeleerdheid in de jaren 2014 tot en met 2018.

De heer Kochenov heeft de commissie laten weten dat hij mondeling bij zijn leidinggevende kenbaar heeft gemaakt dat hij de hiervoor genoemde werkzaamheden uitoefent of uitoefende, op het moment dat deze zich voordeden of gingen voordoen. Het afdelingshoofd heeft dit in een gesprek met de commissie bevestigd. De procedures voor goedkeuring van nevenfuncties zijn door het afdelingshoofd uitgelegd aan de heer Kochenov: voor nevenfuncties was (en is) toestemming vereist van het Faculteitsbestuur. Zowel de heer Kochenov als hij beschouwden deelname aan en/of voorzitter zijn van conferenties als een normale activiteit van een wetenschapper. Incidenteel advies geven werd ook niet als een nevenfunctie beschouwd maar als een aspect van valorisatie ('outreach').

In augustus 2018 wordt het Faculteitsbestuur door het College van Bestuur geconfronteerd met tweets van Matthew Caruana Galizia, Maltees journalist. In zijn tweets refereert hij aan een hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen die betrokken zou zijn bij 'paspoothandel in Malta'. De portefeuillehouder Middelen in het Faculteitsbestuur zendt op 18 augustus 2018 een e-mail naar de heer Kochenov waarin zij de volgende vragen stelt:

- Wat houden je activiteiten voor het IMC in en hoeveel uren zijn daar op jaarbasis mee gemoeid?
- Ontvang je voor die werkzaamheden een vergoeding van het IMC of van derden?
- Is het IMC een profit of een non-profitorganisatie? Heb je enig kapitaal- of winstbelang in het IMC?
- Heb je naast je werkzaamheden voor het IMC andere nevenwerkzaamheden, bijvoorbeeld voor Henley & Partners? Zo ja, ontvang je daarvoor een vergoeding?

In reactie op deze e-mail stuurt de heer Kochenov per mail op 27 augustus 2018 een nadere toelichting op de vragen. Op diezelfde dag stuurt hij het formulier aanvraag nevenwerkzaamheid met daarop een aanduiding 'geen bezwaar' ondertekend door zijn afdelingshoofd, aan het Faculteitsbestuur. De portefeuillehouder Middelen nodigt vervolgens de heer Kochenov uit voor een gesprek met haar en de decaan. Dit gesprek wordt gevoerd op 11 september 2018. In dit gesprek worden naar zeggen van het Faculteitsbestuur de nevenwerkzaamheden van de heer Kochenov door hem verder toegelicht: het voorzitterschap van de IMC, zijn werkzaamheden voor de IMC Working Papers, zijn lidmaatschap van de raad van advies van Henley en Partners, zijn werkzaamheden inzake de Quality of Nationality Index en adviseringswerkzaamheden, onder andere aan overheden. Er wordt niet besproken hoe de heer Kochenov met deze werkzaamheden zou moeten omgaan. Van dit gesprek is op 3 december 2018 door de decaan op basis van zijn aantekeningen tijdens het gesprek een verslag gemaakt²⁰, dat niet met de heer Kochenov is gedeeld.²¹ Naast dit verslag maakte de decaan tegelijkertijd een memo met voorstellen hoe om te gaan met de genoemde activiteiten. Dit memo is met de portefeuillehouder Middelen gedeeld maar niet met de heer Kochenov. Op een later moment, namelijk op 4 februari 2019 vond er een nader gesprek met de heer Kochenov plaats mede op basis van dit memo.

In het memo geeft de decaan aan dat hij van mening is dat de heer Kochenov zijn adviseurschap bij Henley & Partners dient te beëindigen en de betrokkenheid bij IMC dient terug te brengen van lidmaatschap bestuur naar raad van advies. Dit vanwege het politiek gevoelige terrein en mogelijk reputatierisico. Over de QNI, zo staat in het memo beschreven, is onduidelijkheid over de omvang van werkzaamheden en eventuele opbouw van financiële rechten; dit vraagt nadere bespreking met de heer Kochenov.

²⁰ Met als titel: Verslag gesprek Decaan/PhMiddelen/Kochenov over nevenactiviteiten

²¹ De onderzoekscommissie heeft het verslag en het memo ingezien.

Ten aanzien van advisering voor overheden lijkt een deel vergelijkbaar met derde geldstroomprojecten, dit vraagt in vervolg afstemming met het Faculteitsbestuur, zo schrijft de decaan. Rond overige activiteiten die door de heer Kochenov worden genoemd is, zo stelt het memo, afstemming vooraf met het Faculteitsbestuur noodzakelijk; over de vraag of het passend is dat de medewerker deze activiteiten verricht en over de vraag van de financiële afwikkeling. Desgevraagd heeft de heer Kochenov de commissie aangegeven dat hij nooit over dit standpunt is geïnformeerd.

In die tijd loopt ook de procedure voor de benoeming van de heer Kochenov als Hoogleraar 2. Dit is een gevolg van de afspraken gemaakt in de tenure track. Bij een hoogleraarsbenoeming behoort dat zusterfaculteiten worden gehoord over de voorgenomen benoeming. Er zijn negen reacties van zusterfaculteiten ontvangen, de reacties waren zonder uitzondering neutraal (geen bezwaar) tot positief over de voorgenomen benoeming. In april 2019, met terugwerkende kracht tot 1 februari 2019, wordt de heer Kochenov benoemd tot gewoon hoogleraar.

Op 4 februari vindt een gesprek plaats tussen de decaan, de portefeuillehouder Middelen en de heer Kochenov. In dit gesprek, dat niet is vastgelegd, worden - zo is verklaard door de decaan en de portefeuillehouder Middelen - de volgende zaken besproken:

- Advies: voorzitterschap van het IMC te beëindigen en alleen nog maar plaats te nemen als lid van de adviesraad; de heer Kochenov zou volgens de decaan daarover gaan nadenken.
- Ophouden met lidmaatschap van de raad van advies van Henley & Partners; de heer Kochenov gaf aan enkele dagen ervoor zijn adviseurschap voor Henley & Partners te hebben neergelegd. Deze raad is volgens hem en Henley & Partners zelf nog nooit bijeengekomen.²².

Begin september 2019 vraagt de decaan aan de heer Kochenov hoe het staat met IMC. De heer Kochenov geeft aan dat hij net een dag daarvoor een brief had gestuurd naar het IMC om zijn functie voorzitter van het bestuur neer te leggen. Formeel is hij in oktober 2019 afgetreden hetgeen in december 2019 administratief is doorgevoerd.

Na de zomer 2019 wordt de heer Kochenov door het programma Nieuwsuur benaderd voor een interview. De in de uitzending van Nieuwsuur van 26 en 27 september genoemde feiten over de heer Kochenov waren bij het Faculteitsbestuur bekend met uitzondering van het feit dat aan IMC een BV (IMC Services Limited) op Malta gekoppeld was en dat de heer Kochenov daarvan bestuurder zou zijn (geweest). In een e-mail van 20 september 2019 aan Nieuwsuur geeft de woordvoerder van de RUG aan dat het Faculteitsbestuur de heer Kochenov begin 2019 uitdrukkelijk heeft geadviseerd het voorzitterschap van de IMC neer te leggen omdat deze op gevoelig politiek terrein ligt. De woordvoerder van de universiteit heeft per e-mail van 24 september 2019 aan Nieuwsuur onder meer laten weten dat de conclusie van Nieuwsuur dat Kochenov niet voor al zijn nevenfuncties en -activiteiten vooraf toestemming heeft gevraagd onjuist is. Kochenov heeft destijds, zo meldt de woordvoerder, met zijn leidinggevende de nevenwerkzaamheden zoals op zijn medewerkerspagina zijn vermeld bij aanvang daarvan besproken.

Gezien het voornemen van het College van Bestuur een extern onderzoek te starten naar zijn nevenwerkzaamheden, heeft de decaan de heer Kochenov op 6 november 2019 per mail dringend geadviseerd niet naar het congres in Londen van Henley & Partners te gaan op 13 november 2019. De heer Kochenov heeft ervoor gekozen dit congres wel te bezoeken omdat het hem niet verboden was, hij de resultaten van de voorpublicatie van de nieuwe QNI wilde presenteren en de wetenschappelijke context en ontmoetingen met collega-hoogleraren voor hem relevant waren.

²² Dit is gebeurd op 28 januari 2019

Op 9 januari 2020 hebben de decaan en de portefeuillehouder Middelen een gesprek gevoerd met de heer Kochenov, naar aanleiding van het externe onderzoek. In dit gesprek geven zij aan afspraken met de heer Kochenov te willen maken vanwege reputatierisico's voor de RUG en voor de heer Kochenov zelf. De gemaakte afspraken zijn om gedurende de looptijd van het onderzoek: niet deel te nemen aan door Henley & Partners georganiseerde/gesteunde activiteiten, niet naar Malta te reizen of deel te nemen aan door Maltese instanties georganiseerde/gesteunde activiteiten en niet te spreken op congressen over investmentprogramma's. Een schriftelijke bevestiging van deze afspraken is op 16 januari 2020 aan de heer Kochenov gezonden.

4. Analyse en beoordeling

4.1 Inleiding

Eén van de doelen van het onderzoek is om duidelijkheid te creëren over de nevenwerkzaamheden en/of nevenbelangen van de heer Kochenov en de eventuele (schijn) van belangenverstrengeling hiervan met zijn werk als hoogleraar bij de RUG.

In de verdiepende onderzoeksvragen is de commissie gevraagd inzicht te bieden in de nevenwerkzaamheden, welke procedures zijn doorlopen bij het verkrijgen van toestemming hiervoor, welke bedragen de heer Kochenov heeft ontvangen dan wel andere financiële transacties en hoe deze bedragen zijn opgebouwd, of deze werkzaamheden in de tijd van de RUG zijn verricht en of hij andere medewerkers van de RUG heeft ingezet.

In deze analyse wordt eerst ingegaan op de algemene context van nevenwerkzaamheden binnen de universiteit. Vervolgens wordt er achtereenvolgens dieper ingegaan op de definitie van nevenwerkzaamheden, de bij de RUG geldende procedures over nevenwerkzaamheden en de inkomsten uit (neven)werkzaamheden. Voor deze drie onderwerpen geldt dat de relevante regelgeving als startpunt wordt genomen voor de analyse. Hierna worden de feiten, gebeurtenissen en meningen van betrokkenen geanalyseerd. Tenslotte presenteert de commissie per onderwerp haar bevindingen.

4.2 De context van nevenwerkzaamheden binnen de universiteit

Binnen (Nederlandse) universiteiten is het gebruikelijk dat wetenschappelijk medewerkers naast hun werkzaamheden voor onderwijs en onderzoek, tijd besteden aan de derde kerntaak, valorisatie. Onder valorisatie wordt verstaan het benutten van kennis voor maatschappelijke doeleinden, zoals het delen van kennis met een breed publiek in de media of samenwerking met de overheid en voor economische doeleinden, zoals het opzetten van startups en het verkrijgen van patenten. Bij de universiteit kunnen wetenschappelijke medewerkers, mede als gevolg van valorisatieactiviteiten, nevenwerkzaamheden aangaan.

Omdat er bij valorisatieactiviteiten sprake kan zijn van activiteiten die als nevenwerkzaamheid kunnen worden gekwalificeerd of omdat er financiële gevolgen kunnen zijn, hebben universiteiten regelingen voor nevenwerkzaamheden. Voor de werkgever is het in algemene zin van belang een oordeel te kunnen geven over wat een medewerker buiten werktijd doet, omdat dit de werkgever zou kunnen schaden. Bij universiteiten is er vaak een extra belang om schade aan de goede naam van de instelling te voorkomen bijvoorbeeld op het gebied van de academische onafhankelijkheid. Daarnaast is er vanuit de politiek gevraagd om openheid te geven omtrent nevenwerkzaamheden van hoogleraren. Zo zijn hoogleraren, maar ook andere wetenschappers, verplicht hun cv, publicaties en nevenwerkzaamheden te plaatsen op een medewerkerspagina van de universiteit waarbij zij in dienst zijn. Daarom zijn er ook procedures die aangeven dat eventuele nevenwerkzaamheden van tevoren moeten worden gemeld, zodat de leidinggevenden hiervoor toestemming kunnen geven.

4.3 Welke werkzaamheden zijn nevenwerkzaamheden?

4.3.1 De relevante regelgeving

In de bijlage is de regelgeving opgenomen rond nevenwerkzaamheden die in het kader van het onderzoek aan de orde is. Wat betreft de definitie van nevenwerkzaamheden zijn de volgende regelingen relevant:

- Van 2009 tot eind 2017 had de RUG een Regeling nevenwerkzaamheden. De definitie luidde: *'Nevenwerkzaamheden zijn alle betaalde en onbetaalde werkzaamheden die een werknemer verricht binnen en buiten de overeengekomen werktijden bij de RUG en die niet behoren tot de universitaire functie'*.

- Bij nevenwerkzaamheden gaat het in de Gedragscode integriteit van de RUG (vanaf oktober 2017) *'om alle werkzaamheden en activiteiten die een werknemer van de universiteit buiten de opgedragen taak bij de universiteit verricht. Niet van belang is de vraag of een beloning wordt ontvangen voor de nevenwerkzaamheden dan wel of de nevenwerkzaamheden binnen of buiten werktijd worden verricht. (.) Nevenwerkzaamheden die buiten werktijd worden verricht, waarvoor geen financiële beloning in welke vorm dan ook wordt ontvangen en die een goede functievervulling niet in de weg staan, hoeven niet te worden gemeld. Duidelijk moet zijn dat zij het belang van de RUG op geen enkele manier schaden'*.
- Tenslotte is de Sectorale regeling nevenwerkzaamheden (vanaf november 2017) relevant waarbij de volgende definitie gehanteerd wordt. *'Nevenwerkzaamheden: alle werkzaamheden en activiteiten die een betrokkene buiten de functie en/of de opgedragen taak bij de universiteit verricht, ongeacht*
 - a. de omvang van het dienstverband bij de universiteit*
 - b. de omvang van de nevenwerkzaamheden*
 - c. of betrokkene een beloning ontvangt voor de nevenwerkzaamheden*
 - d. of de werkzaamheden buiten of binnen werktijd worden verricht'*.

Volgens de toelichting op de regeling zijn de deelname aan een wetenschappelijke commissie of overlegorgaan en redactiewerk en reviews van artikelen in de meeste gevallen geen nevenwerkzaamheid maar behoren zij tot de universitaire functie.

Uitgezonderd van het melden zijn nevenwerkzaamheden:

- die geen enkele relatie hebben met de werkzaamheden, en waarbij evident is dat zij het belang van de universiteit op geen enkele wijze kunnen schaden én
- die een goede en volledige functievervulling niet in het gedrang kunnen brengen én
- die buiten werktijd worden verricht én
- waarvoor geen beloning in welke vorm dan ook wordt ontvangen.

Volgens de toelichting op de regeling valt hierbij te denken aan het bestuurslidmaatschap van een amateursportvereniging of een schoolbestuur.

4.3.2 Nadere analyse en discussie

In hoofdstuk 3 en bijlage 1 heeft de commissie zo veel mogelijk de werkzaamheden in beeld gebracht die de heer Kochenov grofweg vanaf 2013 heeft verricht voor derden.

Op basis van gevoerde gesprekken en bestudeerde documentatie stelt de commissie vast dat tijdens de aanvang van werkzaamheden de heer Kochenov, zijn direct leidinggevende (afdelingshoofd) en het Faculteitsbestuur niet eenduidig zijn in hun interpretatie van de regelgeving op het punt van wat nu nevenwerkzaamheden zijn. Bij de werkzaamheden van de heer Kochenov waarover in dit verband wordt gesproken, gaat het onder meer om adviezen uitbrengen en wetsteksten uitleggen, commentaar leveren op documenten en brieven, papers schrijven, gesprekken voeren met derden, lezingen houden en dergelijke. De heer Kochenov is van mening dat al deze werkzaamheden onderdeel uitmaken van zijn werk als wetenschapper in dienst van de RUG en zijn reputatie als wetenschapper ten goede komen. Zijn afdelingshoofd geeft aan dat er sprake is van nevenwerkzaamheden als het om een structureel verband gaat; eenmalige adviezen zijn geen nevenwerkzaamheden. Lezingen geven zijn in zijn ogen bijvoorbeeld geen nevenwerkzaamheden omdat het normale wetenschappelijke activiteiten zijn van het wetenschappelijk personeel. Ook in de ogen van de heer Kochenov was er bij zijn werkzaamheden voor derden geen structureel verband en daarmee waren het ook geen nevenwerkzaamheden, nog los van de inhoud van de werkzaamheden waarover het gaat.

Het Faculteitsbestuur kijkt hier anders naar. In hun ogen wordt er geen onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele werkzaamheden om te bepalen of iets een nevenwerkzaamheid is. Wel kan dit onderscheid relevant zijn bij het besluit wel of geen nevenwerkzaamheid toe te staan.

Een ander belangrijk criterium of een activiteit een nevenwerkzaamheid is, betreft de vraag of de activiteit *binnen of buiten de universitaire functie* (tot 2017) of *opgedragen taak* (sinds 2017) valt. Volgens de heer Kochenov vallen al zijn werkzaamheden binnen de universitaire functie of opgedragen taak. Volgens het Faculteitsbestuur is dit bij de werkzaamheden van de heer Kochenov voor bijvoorbeeld Malta niet het geval, al heeft het faculteitsbestuur hier de heer Kochenov nooit van op de hoogte gesteld. Zijn werkzaamheden hebben volgens het Faculteitsbestuur wel een relatie met zijn wetenschappelijke expertise, maar het betreft hier advieswerkzaamheden op basis van een opdracht waarvoor een geldelijke vergoeding is verstrekt.

4.3.3 Bevindingen commissie

De commissie vindt dat in de communicatie tussen de heer Kochenov en zijn direct leidinggevende ten onrechte het criterium structureel verband of geen structureel verband is gehanteerd om te bepalen of activiteiten voor derden nevenwerkzaamheden zijn. In de toenmalige en huidige regelgeving is hier geen grond voor. Door het gebruiken van dit criterium hebben beiden elkaar op het verkeerde been gezet en feitelijk een verkeerd criterium gehanteerd.

Het enige criterium dat tot 2017 gold was of de werkzaamheden *wel of niet binnen de universitaire functie* hoorden. De commissie heeft de verschillende functiebeschrijvingen bestudeerd die in de loopbaan van de heer Kochenov aan de orde zijn. In die beschrijvingen worden vele resultaatgebieden beschreven. De functiebeschrijvingen zijn breed geformuleerd. De commissie stelt vast dat wat betreft de definitie van nevenwerkzaamheden voor adjunct-hoogleraren geen andere regels gelden dan voor hoogleraren. In de functiebeschrijvingen is aandacht gegeven aan de taak 'valorisatie', of zoals de heer Kochenov aangeeft, 'outreach'. Daarin wordt geen melding gemaakt van werkzaamheden voor derden, maar over het *naar de samenleving brengen van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek*.

Vanaf 2017 geldt het criterium '*opgedragen taak*' dat houvast moet bieden welke werkzaamheden nevenwerkzaamheden zijn. De hooglerarsfunctie kent een functieprofiel en een meer specifiek structuurrapport met een leeropdracht. In beide documenten wordt beperkt aandacht besteed aan valorisatie; werkzaamheden voor derden komen daarin niet aan de orde. De commissie stelt op basis van de regelingen vast dat voor het bepalen of activiteiten nevenwerkzaamheden zijn, een eventuele betaling of de vraag of de werkzaamheden in de tijd van de RUG binnen of buiten werktijd worden uitgevoerd, geen criteria zijn.

Omdat de criteria of iets nu wel of geen nevenwerkzaamheid is niet heel scherp zijn uitgewerkt, is het belangrijk dat tijdig (dus voordat de werkzaamheden worden opgepakt) het gesprek wordt gevoerd om te bepalen of er sprake zou zijn van een nevenwerkzaamheid. Daar is deze procedure immers voor bedoeld.

Om tot een beoordeling te kunnen komen welke werkzaamheden als nevenwerkzaamheid zouden kunnen worden gekenschetst, heeft de commissie in hoofdstuk 3 en bijlage 1 zo duidelijk mogelijk de werkzaamheden in beeld gebracht die de heer Kochenov grofweg vanaf 2013 heeft verricht voor derden. Vervolgens heeft de commissie op basis van de regelgeving en via de in dit onderzoek verkregen schriftelijke gegevens en gegevens uit interviews, een beoordeling gemaakt van de werkzaamheden van de heer Kochenov die niet of wel zouden kunnen worden gekwalificeerd als nevenwerkzaamheid.

In de ogen van de commissie passen het geven van lezingen aan vakgenoten of voor een breder publiek binnen de term valorisatie en zijn dus geen nevenwerkzaamheden. Volgens de commissie zou dit ook kunnen gelden voor de werkzaamheden van de heer Kochenov voor het academische programma van IMC, zijn werkzaamheden in het kader van de QNI, zijn lezingen op conferenties van Henley & Partners en zijn lezingen aan The European Institute en Romanian Centre for European Policies en het Clingendael Instituut.

Van andere in hoofdstuk 3 en bijlage 1 gepresenteerde werkzaamheden voor derden vindt de commissie dat dit wel nevenwerkzaamheden zijn, omdat het hier gaat om inhoudelijke werkzaamheden die niet per definitie puur

wetenschappelijk zijn, om advieswerkzaamheden voor een derde partij en die werkzaamheden die in de aard der zaak niet behoren tot een functie als wetenschapper, zoals bestuurlijk werk, zitting nemen in adviescommissies of tegen betaling werkzaamheden uitvoeren. Het gaat hierbij om de meeste werkzaamheden voor Malta²³, het voorzitterschap van IMC inclusief zijn bestuursfunctie bij IMC Services Limited, het lidmaatschap van de adviesraad van Henley & Partners²⁴, de werkzaamheden voor Henley Estates Russia CIS LTD, de werkzaamheden voor Everaert Advocaten en voor Frendo Advisory. Het optreden als moderator in Moskou voor de lancering van het Maltese programma past volgens de commissie ook in deze categorie.

Een regeling voor het bepalen van wat precies nevenwerkzaamheden zijn, kan nooit uitputtend zijn. Veel hangt dus af van allereerst een zorgvuldig proces om uiteindelijk door het bevoegde gezag (lees: faculteitsbestuur) een oordeel te kunnen geven of sprake is van een nevenwerkzaamheid. Voorts is van belang dat er een gemeenschappelijk gedeelde consensus ontstaat, bijvoorbeeld door met voorbeelden te werken of in interne overleggen en R&O gesprekken daarover af stemmen.

Van iemand van het niveau van de heer Kochenov (hoogleraar in het recht) en positie kan volgens de commissie verwacht worden dat hij activiteiten die nevenwerkzaamheden zouden kunnen zijn, bespreekt met zijn leidinggevende en instemming vraagt aan het Faculteitsbestuur. Daarom is het ook van belang dat betrokkenen (medewerker, afdelingshoofd en Faculteitsbestuur) met elkaar een zorgvuldig goed proces doorlopen om tot een oordeel te komen of een activiteit een nevenwerkzaamheid is en wat te doen. Het melden van mogelijke nevenwerkzaamheden aan het Faculteitsbestuur biedt de gelegenheid om de afweging over wat nu wel of geen nevenwerkzaamheid is, goed te kunnen maken. Hiervoor zijn in de regelgeving enkele procesafspraken vastgelegd. De commissie constateert dat dit niet gebeurd is (zie volgende paragraaf).

4.4 Procedures bij de RUG over nevenwerkzaamheden

Een van de onderzoeksvragen betreft de procedures bij de RUG inzake nevenwerkzaamheden en nevenbelangen en in hoeverre aan deze procedures is voldaan. Specifiek heeft de commissie gekeken naar:

- de duidelijkheid van de procedures voor degenen die aanvragen indienen of deze moeten beoordelen
- de verdeling van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de verschillende actoren
- de uitvoering en uitvoerbaarheid van de procedures inclusief de toezicht en handhaving
- de inbedding van de procedures in de dagelijkse werkprocessen. Het onderzoek richt zich op de nevenwerkzaamheden en nevenbelangen van de heer Kochenov voor de periode 2014 tot heden. In deze periode zijn er aanzienlijke veranderingen geweest in procedures inzake nevenwerkzaamheden:
 - Sinds oktober 2017 heeft de RUG een Gedragscode Integriteit.
 - Van 2009 tot eind 2017 had de RUG een specifieke Regeling nevenwerkzaamheden.
 - Vanaf november 2017 geldt bij de RUG de Sectorale regeling nevenwerkzaamheden inclusief enkele aanvullingen van de RUG zelf.

Het oordeel over de werking van deze procedures dient te worden afgezet tegen de dan geldende procedures.

4.4.1 De relevante regelgeving

In het hiernavolgende komt aan de orde welke processtappen een werknemer van de RUG en zijn/haar leidinggevendenden moeten doorlopen als er sprake is van nevenwerkzaamheden.

- In de Regeling nevenwerkzaamheden van de RUG (2009 – 2017) staat samengevat het volgende:

²³ Het onderzoeksrapport dat hij voor Malta met een post doc heeft geschreven naar de relatie tussen het formeel gevestigd zijn in een land en de fysieke aanwezigheid in dat land vanuit het perspectief van de Europese wetgeving en de wettelijke praktijk in alle EU-landen vormt hierop een uitzondering

²⁴ Of de adviesraad nooit bijeen is gekomen doet hier niets aan af.

- *'De medewerker is verplicht vooraf nevenwerkzaamheden te melden, in zoverre er een relatie is of ontstaat met de werkzaamheden bij de RUG, bij de leidinggevende door middel van het aanvraagformulier nevenwerkzaamheden.*
 - *De leidinggevende toetst de melding op het aspect van de huidige en toekomstige goede en onafhankelijke uitoefening van de universitaire werkzaamheden en de eventuele bezoldiging.*
 - *De leidinggevende adviseert de decaan over de toestemming tot het uitvoeren van de nevenwerkzaamheden door medewerker.*
 - *Het bevoegd gezag beoordeelt de melding aan de hand van de volgende criteria:*
 - o *concurrentie met de activiteiten van de instelling.*
 - o *verenigbaarheid met het aanzien van de universiteit.*
 - o *strijdigheid met specifieke afspraken met een instantie waar de RUG een samenwerkingscontract heeft.*
 - o *strijdigheid met de wetenschappelijke en zakelijke belangen van de RUG.*
 - *In de gedragscode integriteit van de RUG (vanaf oktober 2017) staat het volgende:*
 - *Medewerkers zijn zelf verantwoordelijk voor het melden van nevenwerkzaamheden.*
 - *In ieder geval bij het jaarlijkse R&O-gesprek wordt het al dan niet verrichten van nevenwerkzaamheden besproken. Vervolgens worden hierover afspraken gemaakt en vastgelegd.*
 - *Nevenwerkzaamheden moeten door de werknemer worden gepubliceerd op de medewerkerspagina.*
 - *Voor nevenwerkzaamheden die onverenigbaar zijn met de functie bij de RUG wordt geen toestemming verleend'.*
 - *In de Sectorale regeling nevenwerkzaamheden (vanaf november 2017) is waar relevant voor dit onderzoek kort samengevat het volgende opgenomen, waarbij de specifieke vereisten bij de RUG zijn meegenomen. 'De medewerker is verplicht alle nevenwerkzaamheden schriftelijk te melden voorafgaand aan aanvaarding van nieuwe nevenwerkzaamheden. Bij de melding moet in ieder geval worden opgegeven wat de aard van de te verrichten nevenwerkzaamheden zijn, de instantie waarvoor nevenwerkzaamheden worden verricht, het tijdsbeslag en of er neveninkomsten (ontvangen beloning in ruil voor gedane werkzaamheden) ontvangen worden. De nevenwerkzaamheden mogen slechts worden verricht met toestemming van de werkgever. Het bevoegd gezag neemt een besluit over de door betrokkene gemelde nevenwerkzaamheden. In de situatie van de heer Kochenov in alle functies is dit het Faculteitsbestuur. De direct leidinggevende van de medewerker geeft op het aanvraagformulier aan akkoord te gaan, pas dan neemt het Faculteitsbestuur de aanvraag in behandeling. Het Faculteitsbestuur geeft toestemming, al dan niet onder voorwaarden, of weigert toestemming. In de regel wordt toestemming voor de nevenwerkzaamheid verleend, tenzij het werkzaamheden betreft:*
 - *die de wetenschappelijke, organisatorische en/of zakelijke belangen van de universiteit schaden of*
 - *die een goede en volledige uitoefening van de functie aan de universiteit belemmeren of*
 - *die strijdig zijn met het aanzien van de instelling of*
 - *waarbij (de schijn van) belangenverstrengeling met universiteitswerkzaamheden aanwezig is.*
- Voorwaarden die aan het verlenen van toestemming kunnen worden verbonden zijn onder meer:*
- *verrekening van de neveninkomsten of een gedeelte daarvan*
 - *vermindering van de omvang van het dienstverband*
 - *verrekening van vakantie-uren*
 - *de periode waarvoor de toestemming geldt*
 - *een aan de universiteit te betalen vergoeding, indien bij het verrichten van nevenwerkzaamheden met toestemming op enigerlei wijze gebruik wordt gemaakt van faciliteiten of capaciteit van de universiteit'.*

4.4.2 Nadere analyse en discussie

Het College van Bestuur heeft op 11 februari 2019 schriftelijk bevestigd aan alle medewerkers van de RUG wat de al enige tijd bestaande procedures zijn bij nevenwerkzaamheden: *'In principe moeten alle nevenwerkzaamheden (activiteiten buiten de opgedragen taak) schriftelijk worden gemeld, behalve als het gaat om werkzaamheden die*

geen enkele relatie hebben met de werkzaamheden bij de universiteit en waarvan het duidelijk is dat deze werkzaamheden het belang van de RUG niet zullen schaden. U kunt hierbij denken aan werkzaamheden voor schoolbesturen, muziek- of sportclubs en andere hobby verenigingen. Nevenwerkzaamheden moeten altijd worden gemeld als er neveninkomsten uit worden genoten. In geval van twijfel overlegt u met uw leidinggevende (in ieder geval in het jaarlijkse R&O gesprek).

De heer Kochenov is van mening dat zijn werkzaamheden voor bijvoorbeeld Malta en IMC geen nevenwerkzaamheden zijn en zag hierdoor geen aanleiding hier melding van te doen. Tevens geeft hij aan altijd transparant te zijn geweest over al zijn werkzaamheden bijvoorbeeld op zijn eigen website en zijn persoonlijke pagina (MePa). De commissie heeft geconstateerd dat dit het geval is geweest. De heer Kochenov heeft uiteindelijk twee keer melding gemaakt van dezelfde nevenfunctie bij het Faculteitsbestuur (Chairman of the IMC-Board), de eerste keer in augustus 2018 en de tweede keer begin 2019. Het was een functie die hij sinds 2014 vervulde.

De leidinggevende van de heer Kochenov (het afdelingshoofd) geeft aan dat de kern van het beoordelingsproces over nevenwerkzaamheden is dat de medewerker een eerste visie vormt over de verenigbaarheid van een nevenwerkzaamheid met de hoofdtaak en dat het Faculteitsbestuur er een oordeel over velt. Eventuele afspraken worden tussen medewerker en het Faculteitsbestuur gemaakt. Het afdelingshoofd speelt hier naar eigen zeggen geen rol in en wordt hier ook niet over geïnformeerd. Nadat de leidinggevende het formulier van melding van een nevenwerkzaamheid heeft ondertekend, speelt hij geen verdere rol in het goedkeuringsproces, geeft hij aan, en wordt hij ook niet geïnformeerd over de afspraken die wel of niet zijn gemaakt.

Het afdelingshoofd en de heer Kochenov geven aan dat eventuele nevenwerkzaamheden niet specifiek aan de orde zijn geweest in de jaarlijkse R&O-gesprekken omdat ze van mening waren dat er geen nevenwerkzaamheden waren, maar er werd wel gesproken over zijn werk op het gebied van staatsburgerschap en nationaliteit tijdens de bespreking van zijn onderzoek en onderwijsactiviteiten. Het R&O-verslag is hoofdzakelijk gericht op eventuele concrete afspraken, en is geen letterlijke weergave van een gesprek, zo geeft het afdelingshoofd aan. In de ogen van het afdelingshoofd was specifieke vermelding van nevenwerkzaamheden niet nodig omdat volgens hem wellicht de eventuele afspraken met het Faculteitsbestuur al waren gemaakt, de heer Kochenov dit punt niet aan de orde had gesteld en er geen signalen waren van problemen met nevenwerkzaamheden. Verder zegt het afdelingshoofd dat het voor hem als direct leidinggevende onmogelijk is afspraken over nevenwerkzaamheden te monitoren en te handhaven als het Faculteitsbestuur hem nooit vertelt welke afspraken zijn gemaakt of dat toestemming is geweigerd.

In de ogen van het Faculteitsbestuur is het proces helder. Het is de verantwoordelijkheid van de medewerker een aanvraag voor nevenwerkzaamheden in te dienen bij het Faculteitsbestuur met daarbij een verklaring van geen bezwaar van de direct leidinggevende. Het Faculteitsbestuur geeft dan al dan niet toestemming al dan niet onder specifieke voorwaarden. Het Faculteitsbestuur heeft verklaard in principe een zeer brede definitie te hanteren van nevenwerkzaamheden.

Zoals gezegd heeft de heer Kochenov twee keer melding gemaakt van dezelfde nevenfunctie bij het Faculteitsbestuur (Chairman of the IMC-Board). Hij vulde naar eigen zeggen dit formulier in omdat hij zich in augustus 2018 realiseerde dat het Faculteitsbestuur een andere definitie hanteerde van wat nevenwerkzaamheden zijn dan zijn leidinggevende, het afdelingshoofd. Het proces is als volgt verlopen. De commissie heeft vastgesteld dat de heer Kochenov en het afdelingshoofd het formulier hebben ondertekend. De heer Kochenov heeft verklaard dat hij nooit een door het Faculteitsbestuur ondertekend exemplaar retour heeft ontvangen en dacht dat het in orde was omdat hij in de loop van de tijd geen bericht ontving. Het Faculteitsbestuur heeft aangegeven het formulier niet ondertekend te hebben omdat er nog vragen waren. Deze vragen zijn een half jaar later in het gesprek van begin februari 2019 aan de heer Kochenov gesteld. Bij navraag door de commissie heeft het Faculteitsbestuur aangegeven dat het formulier ook is zoekgeraakt en dat de heer Kochenov daarom begin 2019

is gevraagd een nieuw formulier in te vullen en te overhandigen. Ook dit nieuwe formulier is niet door het Faculteitsbestuur ondertekend.

In een gesprek tussen de heer Kochenov en het Faculteitsbestuur begin september 2018 komen verschillende andere werkzaamheden van de heer Kochenov voor derden ter sprake. Het valt de commissie op dat het Faculteitsbestuur pas enkele maanden na dit gesprek het verslag van het gesprek uitwerkt en dan ook voorstellen formuleert hoe met deze activiteiten om te gaan. De commissie heeft begrepen dat het verslag nooit met de heer Kochenov is gedeeld. Pas begin februari 2019 is er een gesprek tussen de heer Kochenov en het Faculteitsbestuur en worden de voorstellen van het Faculteitsbestuur besproken. In dit gesprek, waarvan geen verslag is gemaakt, zijn volgens het Faculteitsbestuur afspraken gemaakt over het beëindigen dan wel aanpassen van zijn activiteiten voor IMC en Henley & Partners. Van de laatste geeft de heer Kochenov aan daar gevolg aan te geven door zijn lidmaatschap voor de adviesraad te beëindigen²⁵. De adviesraad was volgens hem nooit bijeengekomen. Ook is de QNI besproken. Volgens de heer Kochenov is afgesproken dat hij gaat proberen de naam van de QNI te veranderen van Henley & Partners Kochenov Index naar Kälin - Kochenov Index. Dr Christian Kälin is de CEO van Henley & Partners. Dit gebeurt ook. Wat hij met IMC gaat doen houdt hij in beraad. Volgens de heer Kochenov heeft hij hiervoor geen deadline meegekregen. Uiteindelijk beëindigt hij in september 2019 zijn officiële functies voor IMC. Ten aanzien van Malta verzoekt het Faculteitsbestuur zijn advieswerkzaamheden te limiteren, mede gezien de publicitaire gevolgen. Nadien heeft de heer Kochenov geen advieswerkzaamheden meer verricht voor Malta. Wat betreft FR overige activiteiten wordt afgesproken deze in elk geval te bespreken met het Faculteitsbestuur.

Gezien het feit dat het externe onderzoek naar de nevenwerkzaamheden van de heer Kochenov zou starten, raadt het Faculteitsbestuur in november 2019 de heer Kochenov per mail ten zeerste af om naar de conferentie in Londen te gaan van Henley & Partners. De heer Kochenov heeft toch besloten om te gaan, om de nieuwe QNI te presenteren omdat het hem niet verboden was, hij de resultaten van de voorpublicatie van de nieuwe QNI wilde presenteren en de wetenschappelijke context en ontmoetingen met collega-hoogleraren voor hem relevant waren.

Begin januari 2020 als het onderhavige onderzoek al ruim een maand loopt, is er wederom een gesprek tussen het Faculteitsbestuur en de heer Kochenov en wordt afgesproken dat hij gedurende het onderzoek niet meer zal deelnemen aan bijeenkomsten van Henley & Partners, niet meer zal spreken over investmentprogramma's en geen activiteiten zal uitvoeren voor Malta. De heer Kochenov stemt hiermee in. Deze afspraken worden per mail vastgelegd. De decaan heeft verklaard dat hij de heer Kochenov heeft gevraagd of het denkbaar zou zijn dat hij in de toekomst stopt met het werk voor de QNI. De heer Kochenov is niet daarop ingegaan omdat volgens hem de decaan niet zijn wetenschappelijke programma bepaalt, zeker niet om politieke redenen. De heer Kochenov heeft daarop geen antwoord gegeven, aldus de decaan. De heer Kochenov heeft verklaard dat het niet de bevoegdheid is van de decaan om de onderzoeksagenda van hoogleraren te beïnvloeden en zeker zonder verdere argumentatie. De heer Kochenov heeft verklaard toen aangegeven te hebben dat hij niet overweegt om te stoppen met de QNI.

²⁵ Feitelijk had hij deze al voor het gesprek beëindigd.

4.4.3 Bevindingen commissie

De commissie stelt het volgende vast. De heer Kochenov heeft tot augustus 2018 geen enkele melding gedaan van nevenwerkzaamheden. Naar zijn oordeel en die van zijn afdelingshoofd was daar geen reden voor omdat er in hun ogen geen nevenwerkzaamheden waren; de heer Kochenov geeft aan dat deze interpretatie niet alleen bij zijn leidinggevende en hemzelf leefde, maar in de hele faculteit. De commissie constateert voorts dat zowel de heer Kochenov als zijn leidinggevende op geen enkel moment hebben ingeschat dat de werkzaamheden waar het hier om ging wel eens nevenwerkzaamheden zouden kunnen zijn, en dat deze minstens een gesprek met het Faculteitsbestuur waard zouden zijn geweest. De heer Kochenov en het afdelingshoofd hebben daarmee zelf de afweging gemaakt of activiteiten wel of geen nevenwerkzaamheden zijn, die in de regelgeving is voorbehouden aan het Faculteitsbestuur.

In augustus 2018 wordt het Faculteitsbestuur geattendeerd op eventuele nevenwerkzaamheden van de heer Kochenov omdat hen het eerder genoemde twitterbericht bereikt over de heer Kochenov en zijn werkzaamheden op Malta. Intussen loopt de benoemingsprocedure van de heer Kochenov tot hoogleraar. Vanaf dat moment ontstaat er een gesprek tussen het Faculteitsbestuur en de heer Kochenov over de - in de ogen van het Faculteitsbestuur zijnde - nevenwerkzaamheden van de heer Kochenov voor IMC, Henley & Partners en overige advieswerkzaamheden. Voor de heer Kochenov wordt op dat moment duidelijk dat een deel van zijn werkzaamheden voor derden door het Faculteitsbestuur als nevenwerkzaamheid gekwalificeerd wordt. Hij vult het formulier nevenwerkzaamheden in voor zijn werk bij het IMC. Zijn leidinggevende ondertekent het formulier, maar het Faculteitsbestuur niet omdat er nog vragen leven die pas een half jaar later worden gesteld aan de heer Kochenov. Het niet ondertekenen door het Faculteitsbestuur betekent volgens de commissie dat strikt formeel gesproken geen toestemming is verleend voor de werkzaamheden van de heer Kochenov voor het IMC.

In de ogen van de commissie hebben de heer Kochenov, zijn voormalige afdelingshoofd en het Faculteitsbestuur in het proces aangaande nevenwerkzaamheden allen steken laten vallen:

- De heer Kochenov heeft volgens de regelingen een eigen verantwoordelijkheid voor het melden van nevenwerkzaamheden dan wel op zijn minst bij twijfel dit zelf ter sprake te brengen bij zijn leidinggevende en/of Faculteitsbestuur. Dit heeft hij niet gedaan. Dit is in zijn ogen niet gebeurd omdat hij vindt dat het geen nevenwerkzaamheden zijn. Uiteindelijk heeft hij uitsluitend zijn nevenwerkzaamheden van IMC gemeld. Dit deed hij niet voordat hij startte met zijn werkzaamheden, maar vier jaar later. De heer Kochenov is overigens in het algemeen wel transparant geweest en heeft zijn activiteiten wél vermeld op zijn eigen website en op zijn MePa.
- Het afdelingshoofd van de heer Kochenov was op de hoogte van de activiteiten van de heer Kochenov. Het afdelingshoofd heeft de heer Kochenov hier niet op aangesproken of dit in de jaarlijkse R&O-gesprekken ter sprake gebracht. Volgens hem zijn niet-structurele outreach activiteiten geen nevenwerkzaamheden. Voor deze uitleg is in de regelingen geen grondslag te vinden.
- Het Faculteitsbestuur komt uiteindelijk wel in actie, maar is aanvankelijk terughoudend met eventuele verdere stappen en slordig in de uitvoering. Dit blijkt onder meer uit het volgende. Het Faculteitsbestuur heeft toen er een formulier ondertekend moest worden, deze niet ondertekend en de heer Kochenov en zijn leidinggevende hier niet over geïnformeerd. Vragen die er leefden zijn pas een half jaar later besproken met de heer Kochenov. Het ingevulde formulier is kwijtgeraakt. Een verslag wordt drie maanden na een gesprek uitgewerkt, maar niet gedeeld met de heer Kochenov. Van het belangrijke gesprek op 4 februari 2019 worden de afspraken helemaal niet vastgelegd. Als de heer Kochenov tegen dringend advies van de decaan in november 2019 toch naar Londen gaat, wordt hier niet direct op teruggekomen. Harde afspraken worden pas begin 2020 gemaakt als het onderhavige onderzoek al enige tijd loopt.

In de ogen van de commissie had het Faculteitsbestuur bijvoorbeeld direct na de uitzending van Nieuwsuur nadere afspraken met de heer Kochenov kunnen maken. Het Faculteitsbestuur heeft echter aangegeven geen

grond te hebben om aan de wetenschappelijke integriteit of onafhankelijkheid van de heer Kochenov te twijfelen. Ook na de uitzending van Nieuwsuur in september 2019 heeft het Faculteitsbestuur terughoudendheid betracht. De rechtspositie van de heer Kochenov brengt dat ook met zich mee; hij is door de RUG niet op non-actief geplaatst na de uitzending van Nieuwsuur. Een mogelijk verdergaand ingrijpen had het Faculteitsbestuur, het (ook juridische, arbeidsrechtelijke) verwijt op kunnen leveren dat het Faculteitsbestuur de academische vrijheid van de heer Kochenov ten onrechte inperkte en hem schade berokkende.

De commissie vindt het in het algemeen onlogisch dat het afdelingshoofd als direct leidinggevende geen rol heeft of heeft genomen bij het monitoren en handhaven van nevenwerkzaamheden van zijn medewerkers omdat het Faculteitsbestuur hem niet over de nevenwerkzaamheden zou hebben geïnformeerd. Overigens zegt de regelgeving hier niets over. De verschillende rollen moeten goed worden onderscheiden: de leidinggevende is vanuit de algemene rol als leidinggevende de eerstverantwoordelijke voor het toezicht op het melden van eventuele nevenwerkzaamheden en dient de medewerker aan te sporen de aan te gane nevenwerkzaamheid voor te leggen aan het Faculteitsbestuur. De leidinggevende zou ook moeten nagaan of dit inderdaad is gebeurd en of zich gaandeweg het proces van aanvragen en uitvoering situaties voordoen die om aandacht vragen. Het Faculteitsbestuur geeft een oordeel over de voorgelegde vraag en maakt eventueel afspraken over toestemming, betaling en tijd waarin de functie wordt uitgeoefend. Het Faculteitsbestuur heeft daarnaast de verantwoordelijkheid toe te zien op een goede uitvoering van de totale regeling binnen de faculteit en zou zich daar van moeten vergewissen. De commissie vindt de rol van het afdelingshoofd onvoldoende uitgewerkt in de regelgeving en in de feitelijke afspraken. Zodra bij hoogleraarschap de decaan leidinggevende wordt, vervalt de tussenschakel van het afdelingshoofd en is er meer eenduidigheid van verantwoordelijkheden.

4.5 Inkomsten uit (neven)werkzaamheden

4.5.1 Relevante regelgeving

In dit kader is de volgende regelgeving relevant:

- In de specifieke Regeling nevenwerkzaamheden van de RUG (2009 – 2017) staat over inkomsten uit nevenwerkzaamheden dat inkomsten binnen werktijd aan de RUG toekomen; buiten werktijd komen de inkomsten toe aan betrokkene.
- In de gedragscode integriteit van de RUG (vanaf oktober 2017) wordt wat betreft de aanvaarding van vergoedingen en beloningen verwezen naar de cao van de Nederlandse universiteiten waarbij verwezen wordt naar artikel 1.15.²⁶ In dit artikel staat dat het de werknemer in zijn functie verboden is vergoedingen en beloningen van derden te verzoeken en/of aan te nemen tenzij de werkgever hiermee instemt.
- In de Sectorale regeling nevenwerkzaamheden (vanaf november 2017) worden neveninkomsten als volgt gedefinieerd: 'door de betrokkene ontvangen beloning in ruil voor de gedane nevenwerkzaamheden'. Het ontvangen van neveninkomsten dient te worden gemeld.

In de toelichting op sectorale regeling wordt gemeld dat het primaire belang van het melden het in kaart brengen van (mogelijke) belangenverstrengeling is. (Neven)inkomsten kunnen volgens de toelichting op de sectorale regeling in drie categorieën worden onderverdeeld. Afhankelijk tot welke categorie de inkomsten behoren, komen ze ten goede van de werkgever, de betrokkene of kunnen ze verdeeld worden tussen beiden: a. Inkomsten die niet samenhangen met de functie bij de universiteit komen toe aan de betrokkene. b. Inkomsten die direct samenhangen met de functie bij de universiteit, en die binnen werktijd bij de universiteit worden verricht, komen toe aan de universiteit. c. Inkomsten die indirect voortvloeien uit de functie bij de universiteit kunnen na overleg met de betrokkene ter bepaling van de werkgever geheel of gedeeltelijk worden toegevoegd aan het budget van

²⁶ Dit artikel staat al sinds 2011 in de diverse cao's.

de afdeling of aan de betrokkene toekomen. In de voorwaarden voor het verlenen van toestemming van de nevenwerkzaamheden wordt dit nader ingevuld.

4.5.2 Nadere analyse en discussie

In hoofdstuk 3 en bijlage 1 wordt gedetailleerd inzicht gegeven in de bedragen en transacties. Hieruit blijkt dat sommige activiteiten betaald zijn door derden en andere niet. De commissie heeft vastgesteld dat er de volgende routes zijn van betaling:

- De heer Kochenov stuurt een rekening op briefpapier van de Rechtenfaculteit van de RUG en vraagt de bedragen over te maken naar de Stichting Bevordering Europees en Economisch Recht. De Stichting ontvangt tussen 2014 en 2019 ruim € 18.000 aan de volgende honoraria (niet reis- en verblijfkosten): voor de eerste opdracht voor Malta (2014, € 9.600), voor de werkzaamheden voor Everaert advocaten (2015, € 600), voor FCT Portugal (2019), honorarium van € 5.800) en voor de werkzaamheden voor Henley Estates Russia CIS LTD (2014, € 2.112).
- De Kochenov stuurt een rekening vanuit zijn eenmanszaak Kochenov.eu en vraagt het geld over te maken naar zijn eigen bankrekening. Op 26 oktober 2016 heeft de heer Kochenov de eenmanszaak genaamd Kochenov.eu ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. De heer Kochenov is eigenaar van zijn eenmanszaak. De heer Kochenov ontvangt tussen 2016 en 2019 voor ruim € 36.000 aan de volgende honoraria (niet reis- en verblijfkosten): de overige opdrachten van Malta (2017 – 2019, totaal € 28.500²⁷ waarvan € 3.500 is verstrekt aan derden), lezingen voor The European University Florence en Romanian Centre for European Policies (tezamen € 1.250, 2018), de werkzaamheden voor Frendo Advisory (€ 2.260 waarvan € 500 is verstrekt aan derden, 2017) en de Launch Event in Moskou (€ 4.000, 2016).
- De heer Kochenov krijgt een vergoeding aangeboden voor zijn werkzaamheden en hij laat deze gelden overmaken naar zijn privérekening. Voorbeelden zijn lezingen voor het Clingendael Instituut (€ 350, 2017) en de Europese Raad (€ 1.200, 2016).

Op basis van de door de Stichting overlegde stukken heeft de commissie vastgesteld dat de heer Kochenov verder geen gelden heeft laten overmaken naar de Stichting. De heer Kochenov heeft de commissie verklaard dat hij alle rekeningen voor derden vanuit zijn eenmanszaak heeft overlegd.

De heer Kochenov is door de commissie gevraagd of hij naast de hiervoor genoemde werkzaamheden nog voor andere werkzaamheden voor derden buiten de eventuele reis- en verblijfkosten een vergoeding heeft gekregen op zijn privérekening. De heer Kochenov heeft aangegeven dat deze werkzaamheden geen nevenwerkzaamheden zijn en behoren tot zijn taak als wetenschapper en dat deze niet structureel maar eenmalig zijn. De faculteit heeft in zijn ogen geen beleid over betalingen in dit verband. Dit alles betekent volgens hem dat de door de commissie gestelde vragen niet relevant zijn in het kader van de onderzoeksopdracht. De commissie kan daardoor niet vaststellen of de heer Kochenov verder wel of niet betaald is op zijn privérekening.

Wat betreft de eerste betalingen van Malta was het volgens het afdelingshoofd het idee van de heer Kochenov om de gelden te laten uitbetalen aan de Stichting Bevordering Europees en Economisch Recht waarvan het afdelingshoofd de enige bestuurder is en de enige persoon die toegang heeft tot de rekening. Verder geeft het afdelingshoofd aan daarna niet betrokken te zijn geweest bij enige afspraken over betalingen. Hij heeft verklaard niet op de hoogte te zijn geweest van de eenmanszaak van de heer Kochenov en betalingen op zijn privérekening. Het afdelingshoofd heeft verklaard dat hij geen enkele betrokkenheid heeft bij afspraken tussen Faculteitsbestuur en de medewerker over het al dan niet binnen werktijd verrichten van eventuele nevenwerkzaamheden in relatie tot de betaling daarvan. Wel was het in zijn ogen de praktijk dat een medewerker bij eenmalige advieswerkzaamheden vakantie-uren zou schrijven. Het afdelingshoofd zegt hier niet met de heer Kochenov over

²⁷ Het gaat hierbij om € 18.600 in 2017, € 6.300 in 2018 en € 3.600 in 2019

te hebben gesproken en heeft er ook geen toezicht op gehouden of de heer Kochenov dit ook daadwerkelijk deed. Het afdelingshoofd heeft aangegeven dit niet te hebben kunnen doen omdat het Faculteitsbestuur hem niet heeft geïnformeerd over eventuele gemaakte afspraken met de heer Kochenov. Sinds de heer Kochenov adjunct-hoogleraar werd, heeft het afdelingshoofd geen aanvragen meer ontvangen over vakantie-uren, omdat hij in de veronderstelling was dat vakantie-uren evenals dit bij hoogleraren het geval is, werden geregeld via het secretariaat van de decaan.

Het Faculteitsbestuur was niet op de hoogte van betalingen voor de werkzaamheden van de heer Kochenov aan de Stichting dan wel zijn privérekening. De procedure is volgens het Faculteitsbestuur dat bij eventuele inkomsten de medewerker een afspraak maakt met het Faculteitsbestuur of vergoedingen aan de faculteit toevallen of niet. Neveninkomsten uit nevenwerkzaamheden dienen altijd te worden gemeld. Het Faculteitsbestuur hanteert de lijn dat een medewerker de vergoeding als privépersoon mag houden als hij of zij als gastspreker op een congres of wetenschappelijke activiteit, een vergoeding krijgt bovenop zijn of haar reis en verblijfkosten, hoewel dat volgens het Faculteitsbestuur vrijwel nooit voorkomt. Van belang is hierbij volgens het Faculteitsbestuur dat de medewerker in eigen tijd optreedt (avond en weekend) dan wel overdag hiervoor vakantiedagen opneemt.

De heer Kochenov heeft verklaard dat hij bijna alle werkzaamheden voor derden heeft uitgevoerd in zijn eigen tijd (weekend en avond). Belangrijke kanttekening van hem hierbij is dat hij altijd werkt, geen verschil maakt tussen weekenden en andere dagen in de week, altijd veel minder vakantiedagen heeft opgenomen dan waar hij recht op had en dat RUG niet opgenomen vakantiedagen niet uitbetaalt. De commissie heeft het overzicht van verlofdagen ingezien en kan bevestigen dat de heer Kochenov weinig vakantiedagen opneemt, bijvoorbeeld 0 dagen in 2014 en 2015 en 3 dagen in 2016. De commissie stelt vast dat de heer Kochenov een enkele keer vakantiedagen heeft opgenomen om werkzaamheden te verrichten voor derden.

De heer Kochenov heeft aangegeven niet bekend te zijn met regels dat gelden ontvangen voor activiteiten voor derden aan de faculteit toekomen en niet privé ontvangen en gehouden mogen worden. In zijn ogen was het of naar een privérekening of naar de stichting. Zijn leidinggevende verklaart dat hij hem erop attendeerde dat ook een derde bestemming mogelijk was: de inkomsten aan de faculteit te laten betalen, ten gunste van de centercode van de vakgroep. Dit is volgens de leidinggevende in 2014 vermeld tijdens het eerste overleg van de leidinggevende met de heer Kochenov over mogelijke nevenwerkzaamheden. De heer Kochenov herkent dit niet en verklaart dat dit ook niet gebruikelijk is in de Nederlandse universitaire wereld. Omdat de heer Kochenov in 2016 had begrepen dat gelden niet meer naar de Stichting mochten gaan, zijn de gelden gegaan naar zijn privérekening. Tevens heeft hij hiervoor een eenmanszaak opgericht.

4.5.3 Bevindingen commissie

In de cao Nederlandse universiteiten van de afgelopen jaren staat dat het de werknemer in zijn functie verboden is vergoedingen en beloningen van derden te verzoeken en/of aan te nemen tenzij de werkgever hiermee instemt. De commissie vindt de Regeling nevenwerkzaamheden van de RUG (2009 – 2017) niet helemaal in lijn met de cao. In de regeling staat dat de inkomsten voor nevenwerkzaamheden binnen werktijd aan de RUG toekomen; buiten werktijd komen de inkomsten toe aan betrokkene. Het Faculteitsbestuur en het afdelingshoofd leggen deze regeling zo uit dat er vrije dagen opgenomen dienen te worden voor het uitvoeren van nevenwerkzaamheden. De commissie stelt vast dat de heer Kochenov dit enkele keren heeft gedaan.

Het Faculteitsbestuur verklaart daarnaast dat voor aanvang van de nevenwerkzaamheden afspraken gemaakt worden over het toevallen van eventuele inkomsten aan de faculteit of niet, waarbij de afweging wordt gemaakt over de omvang van de inzet, de duur van de werkzaamheden, de hoogte van het bedrag en de verrekening van verlofuren. De commissie stelt vast dat dit niet is gebeurd.

De commissie vindt de handelwijze van de heer Kochenov wat betreft de betaling voor zijn werkzaamheden naar zijn eigen rekening niet in lijn met wat sinds 2011 in de cao staat en dat hij daarmee sinds 2017 ook niet

overeenkomstig de Gedragscode Integriteit van de RUG heeft gehandeld. Hij heeft vergoedingen en beloningen aangeboden gekregen en aanvaard. Ook kan worden gesteld dat hij in enkele gevallen om vergoedingen en beloningen heeft verzocht. Een voorbeeld hieromtrent is de verhoging van zijn dagtarief voor werkzaamheden van Malta van € 1.500 naar € 3.600.

De commissie meent dat het ontvangen van deze gelden op zijn privérekening, naast het salaris voor het reguliere werk en buiten medeweten van de RUG en zonder toestemming niet legitiem is, temeer gegeven de opvatting van de heer Kochenov dat hij in het geheel geen nevenwerkzaamheden heeft verricht. Het al dan niet opnemen van vakantiedagen doet hier niets aan af.

Wat betreft het melden, is de geldende Sectorale regeling nevenwerkzaamheden duidelijk. Neveninkomsten moeten worden gemeld en daarna wordt besloten wat hier mee te doen. De commissie vindt dat het afdelingshoofd en de heer Kochenov alerter hadden moeten zijn over de neveninkomsten van de heer Kochenov mede in het licht van wat in de cao staat. De commissie heeft de indruk dat eventuele neveninkomsten nooit zijn besproken terwijl daar wel aanleiding toe was.

4.6 Overige aandachtspunten

Aan de commissie zijn verschillende specifieke vragen gesteld waarvan enkele meer inventariserend zijn dan beoordelend. In deze paragraaf komen deze aan de orde.

4.6.1 Gebruik faciliteiten RUG

In de Regeling Nevenwerkzaamheden RUG 2009-2017 staat (artikel 6): *Het zonder toestemming van het bevoegd gezag gebruiken van faciliteiten (middelen en/of personeel) van de RUG voor activiteiten die voor eigen rekening worden verricht, zijn niet toegestaan.* Bij het gebruik van de faciliteiten heeft de commissie gekeken naar zijn e-mail gebruik. De commissie stelt vast dat de heer Kochenov bij bijna alle e-mails die hij de commissie heeft overlegd zijn privémailadres gebruikt. De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de heer Kochenov zonder toestemming faciliteiten van de RUG heeft gebruikt bij zijn activiteiten voor derden.

4.6.2 Inzet andere medewerkers

Wat betreft zijn nevenwerkzaamheden heeft de heer Kochenov één keer een medewerker van de RUG ingezet voor uitzoekwerkzaamheden in het kader van zijn werkzaamheden voor Frendo. Hij heeft hem hiervoor € 500 betaald vanuit zijn privé rekening en bij Frendo in rekening gebracht.

4.6.3 Belangenverstremgeling

De vraag is in hoeverre door de heer Kochenov bij het uitoefenen van zijn werkzaamheden voor derden sprake is geweest van belangenverstremgeling. Volgens de commissie is het begrip belangenverstremgeling in de Gedragscode (paragraaf 3.1) niet concreet uitgewerkt. De commissie hanteert in dit kader de volgende denkwijze.

Belangenverstremgeling betekent letterlijk: de verstremgeling van belangen bij iemand die meer dan één functie bekleedt. Meer specifiek kan belangenverstremgeling gedefinieerd worden als een verstremgeling tussen uitoefening van een taak/functie en de privébelangen van degene die deze taak/functie uitoefent. Privébelangen kunnen zeer uiteenlopend van aard zijn maar zijn ruwweg onder te verdelen in financiële en niet-financiële belangen. Bij financiële belangen gaat het om een (potentieel) gewin of verlies van financiën. Daarbij kan het gaan om persoonlijke financiën maar bijvoorbeeld ook om een onderneming waarin iemand een financieel belang heeft. Bij niet-financiële belangen gaat het met name om een (potentieel) voordeel voor iemand of aan iemand gerelateerde personen of organisaties. Belangenverstremgeling speelt in het bijzonder in de publieke sector omdat objectiviteit, zorgvuldigheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid daar kernbeginselen zijn.

De commissie stelt de vraag of de heer Kochenov zich heeft laten beïnvloeden in zijn academische werk vanwege betalingen op zijn privérekening. De commissie heeft geen aanwijzingen dat dit is gebeurd. Echter, dat laat onverlet dat de heer Kochenov – die stelt dat hij geen neven- maar alleen reguliere werkzaamheden heeft verricht – zijn functie bij de RUG gebruikt heeft om van derden gelden privé te ontvangen. Volgens de commissie is hier sprake van een verstrengeling van belangen. De heer Kochenov had in deze ook andere keuzes kunnen maken door bijvoorbeeld geen geld te vragen of het geld op een één of andere manier aan de RUG te laten toekomen. Ook het vragen van een in sommige gevallen hoog dagtarief duidt op het opkomen voor een privébelang; het genereren van privé inkomsten.

Een andere meer specifieke vorm van potentiële belangenverstrengeling gaat over de presentatie naar buiten toe. In de meeste gevallen is duidelijk in de presentaties naar buiten toe dat de heer Kochenov wetenschapper is en in veel gevallen dat hij verbonden is aan de RUG. Ook als lid van de delegatie van de Maltese overheid richting de EU was hij één van de buitenlandse (wetenschappelijk) experts. Onduidelijk is dit bij zijn optreden in Moskou bij de presentatie van het Malta Residence en Visa-programma. In het Engelstalige programma wordt hij aangekondigd als professor aan de RUG, terwijl hij privé hiervoor wordt betaald. In het Russischstalige programma staat overigens het hoogleraarschap aan de RUG niet vermeld.

Verder valt de commissie op dat op de website van de Quality of Nationality Index wel de heer Kälin, de heer Kochenov en Henley & Partners worden genoemd maar niet de RUG en ook het logo van de RUG niet wordt vermeld. Voor de naam van de heer Kochenov wordt hetzelfde logo gebruikt als het logo van zijn briefpapier van zijn eenmanszaak. Dit leidt op zijn minst tot de schijn van belangenverstrengeling. Hier komt nog bij dat één van zijn collega's van de RUG de laatste jaren co-editor is. Hoewel geen onderwerp van onderzoek door de commissie kan wel de vraag worden gesteld of is voldaan aan afspraken bij de RUG omtrent de zichtbaarheid van de RUG.

4.6.4 Paradise Papers

De opdrachtgever heeft de commissie gevraagd na te gaan of de heer Kochenov wordt genoemd in de Paradise Papers. De Paradise Papers is een verzameling van circa 13,4 miljoen teksten die betrekking hebben op internationale belastingontwijking, die in het najaar van 2017 naar de internationale pers gelekt werden. Deze bestanden bevatten meer verschillende soorten gegevens dan de Panama Papers, die naast legale belastingontwijking belastingfraude en/of andere illegale activiteiten, zoals het omzeilen van handelssancties of het afhandelen van omkoping, onder andere door prominente personen, aan het licht brachten.

Zo zijn er in de Paradise Papers bedrijfsregisters (vergelijkbaar met de Nederlandse Kamer van Koophandel) van negentien landen (inclusief Malta) opgenomen. Deze negentien landen staan bekend om hun voordelige belastingtarieven en hun strikte geheimhouding. Sommige van deze bedrijfsregisters waren tot nu toe niet of slecht doorzoekbaar, of alleen toegankelijk tegen hoge kosten. In dit kader komt het bedrijf IMC Limited ook voor in de Paradise Papers. Deze organisatie is gevestigd op Malta en is daarom ingeschreven in de Maltese registers van de Kamer van Koophandel. Zoals eerder gemeld was de heer Kochenov vanwege ook zijn voorzitterschap van IMC, bestuurder van dit bedrijf.

Overigens worden ook enkele aan Henley & Partners gelieerde bedrijven genoemd in de Paradise Papers omdat deze in de bedrijvenregisters voorkomen van onder andere Malta omdat deze bedrijven daar geregistreerd staan. Dit geldt ook voor enkele personen met wie de heer Kochenov heeft samengewerkt en die ook bedrijven hebben op Malta. De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de heer Kochenov in de Paradise Papers wordt genoemd, al dan niet in verband met een bedrijf.

4.6.5 Beïnvloeding academisch werk en reputatie RUG

In dit kader gaat het om de vraag of er aanwijzingen zijn dat de heer Kochenov bij de uitoefening van zijn werkzaamheden zich heeft laten beïnvloeden in zijn academische werk waardoor hij de academische

onafhankelijkheid en objectiviteit heeft geschaad. De commissie heeft wat betreft de werkzaamheden voor IMC en Henley & Partners geen aanwijzingen kunnen vinden van beïnvloeding van zijn academische onafhankelijkheid en objectiviteit. De commissie heeft inzake een groot deel van de werkzaamheden voor Malta geen inzicht kunnen krijgen in de inhoudelijke resultaten van de werkzaamheden van de heer Kochenov vanwege de volgens de heer Kochenov door de Maltese autoriteiten aan hem opgelegde vertrouwelijkheid. Wel heeft de commissie op basis van de verzamelde informatie vastgesteld dat de heer Kochenov geen adviezen heeft gegeven over of individuen wel of geen Maltees paspoort kunnen krijgen. Zijn adviezen gingen uitsluitend over enkele onderdelen van het Maltese systeem van het IPP mede in relatie tot EU-regelgeving. Desgevraagd heeft de heer Kochenov aan de commissie aangegeven dat hij alleen juridisch advies geeft en geen oordeel heeft over een politieke situatie.

Een andere vraag is of de heer Kochenov de reputatie van de RUG heeft geschaad. Volgens de commissie is dit wel gebeurd. De commissie leidt dit af uit de volgende punten:

- In het algemeen kan worden gesteld dat de heer Kochenov door zijn nevenwerkzaamheden niet volgens de regels te melden, de universiteit een oordeel heeft onthouden over het mogelijk via deze functies schaden van de reputatie van de werkgever.
- Verder heeft de heer Kochenov in november 2019 een bijeenkomst van Henley & Partners bezocht terwijl dit door het Faculteitsbestuur ten zeerste was ontraden. Later is dit in de pers openbaar gemaakt en heeft dit opnieuw geleid tot Kamervragen.

Ook heeft de heer Kochenov met zijn ondersteunende werkzaamheden voor de Maltese overheid en door zijn aanwezigheid in de gesprekken tussen de Maltese autoriteiten en de Europese Commissie over een politiek gevoelig dossier een zeker risico genomen de reputatie van de RUG te schaden. De vraag is wel of de heer Kochenov in 2014 had kunnen voorzien wat er later in 2018 en 2019 allemaal is gebeurd rondom dit dossier.

4.7 Nevenbelangen

Wat betreft de nevenbelangen kan de commissie kort zijn. Bij nevenbelangen gaat het in de gedragscode van de RUG (vanaf november 2017) om financiële belangen van een RUG-medewerker in een niet beursgenoteerde onderneming. Dit kan namelijk risico's van belangenverstrengeling opleveren. Voor de periode 2015 – 2017 is de regeling nevenbelangen van de RUG relevant.

Hierin gaat het om belangen in ondernemingen waarvan bekend is dat die relaties onderhouden met de RUG. Financieel belang wordt gedefinieerd als het deelnemen in risicodragend kapitaal, het zijn van geldschieter of het hebben van een ander financieel belang. De activiteiten van de heer Kochenov en eventuele nevenbelangen zijn nooit onderwerp van gesprek geweest tussen zijn leidinggevende en het Faculteitsbestuur. Op basis van de verstrekte en verzamelde informatie heeft de commissie geen feiten en omstandigheden kunnen vaststellen dat de heer Kochenov enig financieel belang had in een niet beursgenoteerde onderneming die al dan niet een relatie had met de RUG.

5. Conclusies

Het doel van het onderzoek is om duidelijkheid te creëren over de nevenwerkzaamheden en/of nevenbelangen van de heer Kochenov en de eventuele (schijn van) belangenverstrengeling hiervan met zijn werk als hoogleraar bij de RUG.

In de pers is de indruk ontstaan dat de heer Kochenov betrokken is geweest bij de handel in paspoorten op Malta. De commissie concludeert hierover het volgende. De heer Kochenov heeft geen adviezen gegeven over of individuen wel of geen Maltees paspoort kunnen krijgen. Zijn adviezen gingen uitsluitend over enkele onderdelen van het Maltese systeem van het Malta's Individual Investor Programme mede in relatie tot EU-regelgeving. Wel vinden de activiteiten van de heer Kochenov voor de Maltese overheid plaats in een politiek gevoelige context tussen de Europese Commissie en Europees Parlement en verschillende lidstaten waaronder Malta. Hierdoor heeft de heer Kochenov volgens de commissie een zeker risico genomen. De vraag is wel of de heer Kochenov in 2014 had kunnen voorzien wat er later in 2018 en 2019 allemaal is gebeurd rondom dit dossier op Malta.

Wat betreft de specifieke onderzoeksvragen is in de eerste plaats de vraag beantwoord *wanneer er sprake is van nevenwerkzaamheden en of dit bij de heer Kochenov het geval is geweest*. De conclusies luiden als volgt:

- Wat betreft het bepalen van wat nevenwerkzaamheden zijn, hebben de heer Kochenov en zijn afdelingshoofd onterecht geoordeeld aan de hand van het onderscheid tussen wel of geen structurele werkzaamheden. Dit onderscheid wordt niet gebruikt in de definities in de vigerende regelgeving. Ook de door het Faculteitsbestuur gehanteerde criterium van het al dan niet betaald worden en het wel of niet in werktijd van de RUG uitvoeren van werkzaamheden zijn in de vigerende regelgeving niet bepalend of een activiteit een nevenwerkzaamheid is.
- De commissie vindt dat zowel het oude criterium 'wel of niet binnen de universitaire functie' (tot 2017) als het thans geldende criterium 'wel of niet binnen de opgedragen taak' (na 2017) door de RUG niet heel scherp zijn uitgewerkt. Een regeling voor het bepalen wat nevenwerkzaamheden zijn, kan echter nooit uitputtend zijn. De commissie stelt vast dat wat betreft de definitie van nevenwerkzaamheden voor adjunct-hoogleraren geen andere regels gelden dan voor hoogleraren.
- In hoofdstuk 3 en bijlage 1 zijn zo veel mogelijk de werkzaamheden in beeld gebracht die de heer Kochenov grofweg vanaf 2013 heeft verricht voor derden. Ook is aangegeven de tijdsinspanning die er mee gemoeid was en of de heer Kochenov voor deze werkzaamheden vakantiedagen heeft opgenomen.
- De commissie vindt dat het geven van lezingen aan vakgenoten of voor een breder publiek passen binnen de opgedragen taak en dus geen nevenwerkzaamheden zijn. Volgens de commissie geldt dit ook voor de werkzaamheden van de heer Kochenov voor het academische programma van IMC, zijn werkzaamheden in het kader van de QNI, zijn lezingen op conferenties van Henley & Partners en zijn lezingen aan The European Institute en Romanian Centre for European Policies en het Clingendael Instituut.
- De volgende van de in hoofdstuk 3 en bijlage 1 gepresenteerde werkzaamheden zijn volgens de commissie te beschouwen als nevenwerkzaamheden: de meeste werkzaamheden voor Malta, het voorzitterschap van IMC inclusief zijn bestuursfunctie bij IMC Services Limited, het lidmaatschap van de adviesraad van Henley en partners, de werkzaamheden voor Henley Estates Russia CIS LTD, de werkzaamheden voor Everaert Advocaten en voor Frendo Advisory en het optreden als moderator in Moskou voor de lancering van het Maltese programma. Volgens de commissie zijn dit nevenwerkzaamheden omdat het gaat om inhoudelijke werkzaamheden die niet per definitie puur wetenschappelijk zijn, om advieswerkzaamheden voor een derde partij en werkzaamheden die in de aard van de zaak niet behoren tot een functie als wetenschapper zoals bestuurlijk werk, zitting nemen in adviescommissies of tegen betaling werkzaamheden uitvoeren.

In de tweede plaats is de vraag beantwoord in hoeverre *de huidige procedures bij de RUG* voor het vragen/verlenen van toestemming voor het verrichten van nevenwerkzaamheden en nevenbelangen zijn toegepast en hebben voldaan. De conclusies luiden als volgt:

- Juist omdat een regeling voor het bepalen wat nevenwerkzaamheden niet uitputtend kan zijn, is van belang dat betrokkenen (medewerker, afdelingshoofd en Faculteitsbestuur) met elkaar een zorgvuldig proces doorlopen om tot een oordeel te komen of een activiteit een nevenwerkzaamheid is en wat te doen.
- Hoewel de regelgeving scherper had kunnen worden uitgewerkt mag van iemand van het niveau van de heer Kochenov (hoogleraar in het recht) en positie verwacht worden dat hij op de hoogte is van de criteria omtrent nevenwerkzaamheden en dat hij activiteiten die nevenwerkzaamheden zouden kunnen zijn, bespreekt met zijn leidinggevende en instemming vraagt bij het Faculteitsbestuur. De commissie heeft geconstateerd dat de heer Kochenov wel zijn werkzaamheden en eventuele nevenwerkzaamheden met zijn leidinggevende heeft besproken maar tot najaar 2018 niet met het Faculteitsbestuur.
- De commissie constateert dat zowel de heer Kochenov als zijn leidinggevende op geen enkel moment hebben besproken dat bepaalde werkzaamheden wel eens nevenwerkzaamheden zouden kunnen zijn en dat deze minstens een gesprek met het Faculteitsbestuur waard zouden zijn geweest. De heer Kochenov en het afdelingshoofd hebben daarmee zelf de afweging gemaakt of activiteiten wel of geen nevenwerkzaamheden zijn, die in de regelgeving was voorbehouden aan het Faculteitsbestuur. Hiervoor zijn in de regelgeving enkele procesafspraken vastgelegd. De commissie constateert dat binnen de faculteit onvoldoende sprake is geweest van een zorgvuldig proces en dat daardoor de afweging door het Faculteitsbestuur niet voor aanvang van de nevenwerkzaamheden heeft plaatsgevonden.
- De heer Kochenov heeft tot augustus 2018 geen enkele melding gedaan van nevenwerkzaamheden. Dit omdat er in zijn ogen (en die van zijn leidinggevende) geen reden voor was omdat het geen nevenwerkzaamheden waren. Er is tussen het Faculteitsbestuur en de heer Kochenov geen gesprek geweest over nevenwerkzaamheden tot najaar 2018. Het gesprek tussen de heer Kochenov en het Faculteitsbestuur over de nevenwerkzaamheden start pas in het najaar van 2018 naar aanleiding van een twitterbericht over zijn werkzaamheden op Malta en zijn benoemingsprocedure tot hoogleraar.
- Alle betrokkenen hebben in het proces steken laten vallen:
 - De heer Kochenov heeft volgens de regelingen een eigen verantwoordelijkheid voor het melden van nevenwerkzaamheden dan wel op zijn minst bij twijfel dit zelf ter sprake te brengen bij zijn leidinggevende en/of Faculteitsbestuur. Dit heeft hij niet gedaan. De heer Kochenov is overigens in het algemeen wel transparant geweest en hij heeft zijn activiteiten wél vermeld op zijn eigen website en op zijn Medewerkerspagina.
 - Het afdelingshoofd was op de hoogte van de activiteiten van de heer Kochenov, maar heeft de heer Kochenov onvoldoende aangesproken op eventuele nevenwerkzaamheden dan wel deze in de jaarlijkse R&O-gesprekken ter sprake gebracht.
 - Het Faculteitsbestuur komt in het najaar van 2018 in actie maar is aanvankelijk terughoudend met eventuele verdere stappen en slordig in de uitvoering, bijvoorbeeld gespreksverslagen en afspraken worden niet of maanden later gemaakt en niet altijd met de heer Kochenov gedeeld, vragen die bij het Faculteitsbestuur leven worden pas maanden later aan de heer Kochenov gesteld, het formulier nevenwerkzaamheden raakt kwijt en wordt niet ondertekend teruggestuurd naar de heer Kochenov, afspraken zijn aanvankelijk weinig hard en niet vastgelegd.
- Het is niet logisch dat het afdelingshoofd als direct leidinggevende geen rol speelt bij de afspraken tussen Faculteitsbestuur en de medewerker over nevenwerkzaamheden. De rol van het afdelingshoofd is onvoldoende uitgewerkt in de regelgeving.

In de derde plaats is de vraag beantwoord of *er inkomsten zijn genoten uit de (neven)werkzaamheden*. Hoofdstuk 3 en bijlage 1 geven hier uitgebreid inzicht in. De commissie heeft vastgesteld dat er de volgende routes zijn van betaling:

- De heer Kochenov stuurt een rekening vanuit de Rechtenfaculteit van de RUG en vraagt de bedragen over te maken naar de Stichting Bevordering Europees en Economisch Recht. Het doel van de stichting is dat met de verdiensten binnen de vakgroep geïnvesteerd kan worden in bijvoorbeeld buitenlandse reizen, onderzoeksprojecten of het aanstellen van promovendi (totaal € 18.000). De heer Kochenov kan niet zelfstandig beschikken over deze gelden.
- De heer Kochenov stuurt een rekening vanuit zijn eenmanszaak Kochenov.eu en vraagt het geld over te maken naar zijn eigen bankrekening. Op 26 oktober 2016 heeft de heer Kochenov namelijk de eenmanszaak genaamd Kochenov.eu ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. De heer Kochenov ontvangt op basis van de informatie die aan de commissie is verstrekt, voor ruim € 36.000 aan honoraria. Ruim driekwart hiervan is voor zijn werkzaamheden voor Malta.
- De heer Kochenov krijgt een vergoeding aangeboden voor zijn werkzaamheden en hij laat deze gelden overmaken naar zijn privérekening (totaal – voor zover de commissie bekend - ruim € 1.500).

Verder concludeert de commissie:

- In de cao van de Nederlandse universiteiten van de afgelopen jaren staat dat het de werknemer in zijn functie verboden is vergoedingen en beloningen van derden te verzoeken en/of aan te nemen tenzij de werkgever hiermee instemt.
- De Regeling nevenwerkzaamheden van de RUG (2009 – 2017) is niet helemaal in lijn met de cao. In de regeling staat dat de inkomsten voor nevenwerkzaamheden binnen werktijd aan de RUG toekomen; buiten werktijd komen de inkomsten toe aan betrokkene. Het Faculteitsbestuur en het afdelingshoofd leggen deze regeling zo uit dat er vrije dagen opgenomen dienen te worden voor het uitvoeren van nevenwerkzaamheden. Het Faculteitsbestuur verklaart daarnaast dat voor aanvang van de nevenwerkzaamheden afspraken gemaakt worden over het toevallen van eventuele inkomsten aan de faculteit of niet, waarbij de afweging wordt gemaakt over de omvang van de inzet, de duur van de werkzaamheden, de hoogte van het bedrag en de verrekening van verlofuren.
- Wat betreft het melden van neveninkomsten is de geldende Sectorale regeling nevenwerkzaamheden duidelijk: neveninkomsten moeten worden gemeld en daarna wordt besloten wat hier mee te doen.
- De commissie vindt de handelwijze van de heer Kochenov wat betreft de betaling voor zijn werkzaamheden naar zijn eigen rekening niet in lijn met wat sinds 2011 in de cao staat en dat hij daarmee sinds 2017 ook niet overeenkomstig de Gedragscode Integriteit van de RUG (waarin verwezen wordt naar de cao) heeft gehandeld. Hij heeft vergoedingen en beloningen aangeboden gekregen en aanvaard. Ook kan worden gesteld dat hij om vergoedingen en beloningen heeft verzocht.
- De commissie meent dat het ontvangen van gelden op een privérekening naast het salaris voor het reguliere werk en buiten medeweten van de RUG en zonder toestemming niet legitiem is, te meer gegeven de opvatting van de heer Kochenov dat hij in het geheel geen nevenwerkzaamheden verricht. Het al dan niet opnemen van vakantiedagen doet hier niets aan af.
- De commissie stelt vast dat de heer Kochenov enkele keren vakantiedagen heeft opgenomen om werkzaamheden te verrichten voor derden. Hij heeft verklaard in de meeste gevallen deze werkzaamheden in eigen tijd (weekend en avonden) te hebben uitgevoerd.
- De commissie vindt dat het afdelingshoofd en de heer Kochenov alerter hadden moeten zijn over de neveninkomsten van de heer Kochenov mede in het licht van wat in de cao staat. De commissie heeft de indruk dat eventuele neveninkomsten nooit zijn besproken terwijl daar wel aanleiding toe was.

In de vierde plaats zijn er enkele *specifieke aandachtspunten* aan de orde geweest. De commissie concludeert:

- De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de heer Kochenov zonder toestemming de faciliteiten van de RUG heeft gebruikt bij zijn activiteiten voor derden.

- De heer Kochenov heeft één keer een medewerker van de RUG ingezet voor onderzoekwerkzaamheden in het kader van zijn werkzaamheden voor derden en hem hiervoor € 500 betaald.
- De commissie heeft niet kunnen vaststellen dat de heer Kochenov in de Paradise Papers wordt genoemd, al dan niet in verband met een bedrijf. Niet de heer Kochenov maar het bedrijf waar hij bestuurder van was wordt in de Paradise Papers genoemd. Dit is een gevolg van het feit dat alle Maltese bedrijven in deze papers zijn opgenomen.
- De commissie heeft geen aanwijzingen dat de heer Kochenov zich heeft laten beïnvloeden in zijn academische werk vanwege betalingen op zijn privérekening. De commissie heeft echter inzake de werkzaamheden voor Malta voor een groot deel geen inzicht kunnen krijgen in de inhoudelijke resultaten van de werkzaamheden van de heer Kochenov vanwege de vertrouwelijkheid opgelegd door de Maltese autoriteiten en weet dus niet of zijn onafhankelijkheid en objectiviteit is beïnvloed. De commissie heeft wat betreft de werkzaamheden voor IMC en Henley & Partners geen aanwijzingen kunnen vinden van beïnvloeding van zijn academische onafhankelijkheid en objectiviteit.
- Volgens de commissie is sprake van een verstrengeling van belangen, hetgeen blijkt uit het feit dat de heer Kochenov zijn functie bij de RUG gebruikt heeft om van derden gelden op zijn privérekening te ontvangen. Ook het vragen van een hoger dagtarief duidt op het opkomen voor een privébelang te weten het genereren van privé-inkomsten.
- In de meeste gevallen is duidelijk in de presentaties naar buiten toe dat de heer Kochenov wetenschapper is en in veel gevallen dat hij verbonden is aan de RUG. Ook als lid van de delegatie van de Maltese overheid richting de EU was hij één van de buitenlandse (wetenschappelijk) experts.
- De commissie concludeert dat de heer Kochenov de reputatie van de RUG heeft geschaad:
 - door zijn nevenwerkzaamheden niet volgens de regels te melden, heeft hij de universiteit een oordeel onthouden over het mogelijk via deze functies schaden van de reputatie van de werkgever
 - door toch een bijeenkomst van Henley & Partners te bezoeken terwijl dit door het Faculteitsbestuur ten zeerste was ontraden. Later is dit bezoek in de pers openbaar gemaakt en heeft dit opnieuw geleid tot Kamervragen.
 - door het nemen van een zeker risico met zijn werkzaamheden voor Malta op een politiek gevoelig dossier.

In de laatste plaats is de vraag beantwoord *welke nevenbelangen* de heer Kochenov wanneer heeft (gehad) en zo ja of deze voldoen aan de geldende regelgeving.

- Op basis van de verstrekte en verzamelde informatie heeft de commissie geen feiten en omstandigheden kunnen vaststellen dat de heer Kochenov enig financieel belang had in een niet beursgenoteerde onderneming die al dan niet een relatie had met de RUG. Eventuele nevenbelangen zijn nooit onderwerp van gesprek geweest tussen de heer Kochenov en zijn afdelingshoofd en/of het Faculteitsbestuur. Dit was ook niet aan de orde.